

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, VASÁRNAP 1923. július 29.

202. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 3-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Gyerünk Karéliába!

Olvassuk, hogy a Népszövetség legfőbb szerve: a hágai döntőbíróóság ez idő szerint Karélia autonómiájának kérdésével foglalkozik.

Gyerünk Karéliába, magyarok, németek, szerbek, horvátok, románok, lengyelek, zsidók, akikkel a sors forgandósága itt, másutt, akárhol a nemzeti kisebbségek tövises útjait járhatja. Gyerünk Karéliába, hogy végre a mi nyögős panaszainkra, ügyes-bajos életünk nehéz gondjaira is ráterelődjék a figyelme annak a nemzetek fölötti hatalomnak, amelynek életre hívása a legerkölcösebb háborús cél volt, amikor a viaskodás napjaiban, többet használt a győzőnek s jobban gyöngítette a legyőzöttet az *ülékező* Népszövetség gondolata, mint a tankok félelmetes hada. Gyerünk Karéliába, mint ahogy a fázó ember megy a napsütésre, ha a Népszövetség Mohamedje nem jön a hegyhez, kerekedjenek fel hegyekbe magasodó panaszkodásaink s gyerünk el azokra a tájakra, amelyek fölé a Népszövetség kiterjesztette gondoskodását és hatalmát.

Ha megkérdeznék szemhatárunkon belül azokat, akiknek a kisebbségi sors a legjobban fáj, aligha kapnánk sok pontos felvilágosítást affelől, hogy hol van s mióta van Karélia, milyen nép lakik benne s milyen érdek sürgeti ott az autonómiát. Az itt élő, de köröskörül a határokon túli kisebbségek csak azt tudják, hol van bezárt iskola, hol vannak elbocsátott tisztviselők, hol jogtalanság megszólalni azon a nyelven, amelyre az anyáknak tanított, hol ruházzák föl nemzetiséggel a földet s vallással a buzát, hol tanítják a gyereket olyan nyelven, melyet nem ért, hol támadhatnak rá felelőtlenül és megtorlatlanul s hol marsd el a Népszövetség tekintélyének és hatalmának beavatkozása, — de azt aligha tudják megmondani, hogy a karéliei autonómiának mi a nemzetközi jelentősége. S ne higgyék, hogy mindez magyar panasz. Csudálatos *uniszónó*-val sir föl ez a panasz mindenünnen: mintha valami gígászi zejhoz hangolták volna föl ezt a rettentő instrumentumot. Így panaszokdnak a németországi lengyelek, a lengyelországi németek, Elzász németjei, Erdély szászai, Olaszország szerbjei, a görögországi törökök s a magyarok most már négy országban.

Közép-Európa határai még felgyógyult sebek, minden érintésre megreszket az egész szervezet. Nincs gyógyítóbb balzsam, nincs feledtetőbb álompor, mint az elégedettség. Megtörténik-e minden annak érdekében, hogy elégedett

nép lakja az új határokat s a térkép sebeit a nyugalomát megtaláló nép elpihenése hegessze össze? A szociális problémák és nemzeti ellentétek két partja között hanyódik az emberiség. Elhangzott-e már olyan gondolat, megnyilatkozott-e már olyan koncepció, kijelölte-e már az utakat olyan előrelátás, mely legalább az egyik parton teremtené meg a rendnek és egyenlőségnek áldott atmoszféráját? Minden panasz egy-egy égő kérdés, minden sérelem egy-egy vérző szemrehányás, ki fog ezekre, ki fog ezekért felelni? Európa új elrendezése idegen sejteket plántált át élő szervezetekbe. Vadhussá nevelik mindenütt az átplántált sejteket, ahelyett, hogy duzzadó izmokká fejlesszék ki őket.

A Népszövetség az egyetlen forum, amelytől Közép-Európa szenvedő népe arra segítséget várhat. Az új világot kereső emberiség a háború véres útjain utolsó illúzióinak Horeb hegyén

a Népszövetség kőtábláit kapta vigasztalóul és ígéretül. Könnyebb volt minden teher s elviselhetőbb minden sérelem, mert bizni lehetett abban, hogy mindez az első berendezkedés keserves velejárója csupán s a kisebbségek nemzetközi problémáját a Népszövetség nemzetközi szervezete fogja gyökeresen s a humanizmus és felvilágosodás principiumai szerint megoldani. S amikor berozsdásodnak az iskolakapuk s már a gyomris fölveri az iskolához vezető utakat, amikor Közép-Európa milliói elvéreznek azon, hogy inferioris gazdasági helyzetüket kisebbségi helyzetük még inferiorisabbá teszi, akkor a legelőbb Tekintély, a nemzetközi Erő, az országok feletti Hatalom, mely egyedül tudna segíteni és jóvátenni — Karélia autonómiájának kérdésével foglalkozik.

Aki a Népszövetség fenséges gondolatának áldásában akar részesülni, menjen minél előbb Karéliába.

Visszavonta lemondását

a belügyminiszter és közoktatásügyi miniszter

Markovics igazságügyminiszter kilép a kabinetből — Vajdasági államtitkárát neveznek ki a földművelésügyi miniszteriumban

A parlament szünetének megkezdése után váratlanul nagy élességgel ujult ki a radikálpárt belső válsága. Már a párt legutóbbi kiübülései is viharosak voltak és a kormánynak minden egyes törvényjavaslat tárgyalásánál csak nagy nehézségek árán sikerült a minden oldalról felmerült ellenzéki mozgalmakat a klubban leküzdeni.

A radikális pártban három ellenzéki áramlat alakult ki, amelyek közül a leghevesebb az úgynevezett *földműves-csoport* mozgalma volt, melynek élén Rankovics, a parlament volt alelnöke és Grni Dusan állottak. Ezenkívül még két másik ellenzéki csoport is *szembehelyezkedett a kormánnyal*, sőt ezenkívül *országgrészenként is külön csoportosultak a képviselők és állandóan újabb követeléseket támasztottak a kormánynál.* Ezek a visszás állapotok a pártban a parlamenti ülészek végén robbantak ki és — mint ismeretes — *három miniszter lemondásra vezettek.*

Mint már jelentettük, Vuicsics belügyminiszter és Markovics igazságügyminiszter már néhány nappal ezelőtt benyújtotta lemondását, pénteken pedig *lemondott állásáról Trifunovics közoktatásügyi miniszter is.*

Hír szerint Vuicsics belügyminiszter megbuktatását az Uzunovics építészeti miniszter vezetése alatt álló csoport idézte elő, amely a belügyi

tárca élén Uzunovicsot szeretné látni.

Trifunovics közoktatásügyi miniszter lemondását *egészségi okokkal indokolta*, politikai körökben azonban különböző verziók merültek fel. Egyesek szerint a *tanárkérdésbe* bukkott bele a miniszter, mert a tisztviselői törvényben a kormány nem rendezte egy a tanárok ügyét, ahogy ezt a miniszter kívánta. Ezt a hírt azonban Trifkovics miniszter megcáfolta. Mások tudni vélik, hogy a radikális klubban sokan kifogásolták azt az *engedékenységet, melyet a középiskolai törvény tárgyalásánál a nemzetiségekkel szemben tanusított.* Ez a verzió azonban teljesen alaptalan, mert hiszen a középiskolai törvényben — mint ismeretes — semmi emiítés sem történt a nemzetiségi iskolákról. A harmadik verzió szerint viszont azért határozta el magát a lemondásra, mert a *kormány többi tagjai mutattak tulságos engedékenységet a németekkel szemben, amihez Trifkovics nem volt hajlandó hozzájárulni.*

E három új lemondás, különösen arra való tekintettel, hogy a már régebben üresedésben levő 4 miniszteri állást sem töltötték be, lehetetlenné tette a kormány helyzetét, mert ilyen módon a kabinet teljesen csonka maradt. Ez a körülmény bírta rá Pasics miniszterelnököt, hogy nyári szabadságának megkezdése előtt szanálja

a radikális klubban fennálló ellentéteket s mindenekelőtt megoldja a részleges kormányválságot.

A miniszterelnök és Jovanovics házelnök tanácskozásai

Szombaton délelőtt Pasics miniszterelnök több mint egy óra hosszat tanácskozott Jovanovics Ljubával, a parlament elnökével. Ezen a tanácskozáson elsősorban a *kormány rekonstrukciójáról* volt szó, valamint szóba került a *kormánynak Radicscsal szemben tanusítandó eljárása is.* A parlament elnöksége ugyanis eddig még nem *léte el a zagrebi ügyészségnek a Radics kiadatásáról szóló parlamenti határozatot.*

A miniszterelnök és a házelnök közti lefolyt tanácskozások eredményéről nem lehetett semmit sem megtudni, az a körülmény azonban, hogy a *szombat esti minisztertanácsban Jovanovics Ljuba házelnök is résztvevett*, azt bizonyítja, hogy a horvát kérdésben is fontos elhatározásokra *jutott a kormány.* Trifkovics Markó törvényegységesítő miniszter, aki a miniszterelnököt szabadságideje alatt helyettesíteni fogja, ebben a kérdésben a *szombat esti minisztertanácsban meg is kapta az instrukciókat.*

A minisztertanács döntött a kormány rekonstrukciójáról

A szombat esti minisztertanácsban Pasics miniszterelnök napirendre tűzte a kormány rekonstrukciójának kérdését is. A minisztertanács elhatározta a kormány reorganizálását és az üresedésben levő tarcák betöltését. Tárgyalások folytak a lemondásban levő miniszterekkel, akik közül Vuicsics belügyminiszter és Trifkovics közoktatásügyi miniszter *hosszas rábeszélés után visszavonta lemondását és így mindketten továbbra is megtartják tarcájukat.* Markovics igazságügyminiszter továbbra is *kilártott lemondása mellett*, úgy, hogy az ő helyébe más politikus fog kerülni.

Pasics miniszterelnök közölte a kormány tagjaival a *kinevezendő új miniszterek névsorát*, amiről azonban az ülés után a miniszterek nem voltak hajlandók a nyilvánosság számára nyilatkozatot adni.

Beogradi munkatársunknak teljesen megbízható forrásból sikerült megtudnia, hogy az új miniszterek *kinevezéséről szóló ukázt még vasárnap a B'edben tartózkodó király elé terjesztik aláírás végett* s a *kinevezéseket még vasárnap este, legkésőbb hétfőn publikálják.*

Új politikai államtitkárságokat szerveznek

Beogradi jelentés szerint a miniszteri kinevezéseken kívül *néhány új politikai államtitkári állást*

is szerveznek több miniszteriumban, hogy így a rendkívül sok miniszter-aspiráns igényét kielégíthessék. Az új államtitkárok névsorát egyelőre titokban tartják, azonban sikerült megtudni, hogy az agrárreform-miniszteriumba Szlankovics Szeptim Szevdovics vajdasági radikális képviselőt fogják politikai államtitkárrá kinevezni. Ezzel elégitik ki a vajdasági képviselőknek az agrárreform-miniszteri tárcára való igényét, amely megoldást — mint értesülünk — a vajdasági képviselők is megelégedéssel fogadták.

Miért mondott le a belügyminiszter?

Vuicsics belügyminiszter lemondásának okairól beogradi munkatársunknak beavatott forrásból a következőket sikerült megtudni:

A belügyminisztert leginkább az kedvetlenítette el, hogy különösen a radikális képviselők állandó intervenciókkal zaklatták, főleg személyi természetű kérdésekben. A képviselők mindenkor egyes jegyzékek és szolgabírák elbocsátását kérték a belügyminisztertől, aki viszont mindvégig kitartott azon az állásponton, hogy a tisztviselőkarban csak az illetékes hatóság javaslatára eszközölhető változtatásokat és ezért ridegen elutasította a hozzáfutó képviselőket, azzal, hogy végezzék inkább törvényhozó munkájukat a parlamentben. Mikor pedig a radikális klub ülésén a képviselők ezt a kérdést szövétték, Vuicsics belügyminiszter kijelentette, hogy *törökig van már a miniszterséggel és otthagya az ülést.*

Az a körülmény, hogy a szombati minisztertanácson sikerült a belügyminisztert lemondásának visszavonására bírni, azt bizonyítja, hogy Vuicsics miniszterelnök magáéval tette Vuicsics belügyminiszter álláspontját arra nézve, hogy a képviselők ne zaklassák a minisztereket személyi kérdésekkel.

Bánát két halottja

Bottka Béla és báró Dániel Ernő

Majdnem egyidőben távoztak az örökkévalóságba. Mindkettő ismert és népszerű fia volt szűkebb hazájának: a Bánátnak, Torontálmegyéből indult el karrierjük, amely tevékeny és sokat alkotó életükben a politika legkiválóbbjai közé emelte őket. Az élők közül való távozásuk nemcsak a magyar közéletben jelent gyászt, hanem őszinte gyásza az egész Bánátnak.

Bottka Béla két ízben volt Torontál vármegye főispánja. 1906-ban került először a megye élére, majd 1918. októberében, közvetlen a volt monarchia összeomlása előtt újból Torontálmegye főispánja volt, az utolsó magyar főispán, aki ekkor már csak két hétig állt a megyei közigazgatás élén. A koalíció alatt az ozorai kerület országgyűlési képviselője volt alkotmánypárti programmal és Andrásynak egyik legőszintebb híve volt. Az összeomlás óta teljes visszavonultságban élt a nemesmetszésű magyar ur ólenci birtokán, ahol most 63 éves korában halt meg.

Dániel Ernő bárót huszonhét éves korában választotta meg a begyasztyörgyi kerület első ízben országgyűlési képviselőjének szabadelvű programmal. A Bánffy-kormány alatt kereskedelmi miniszter lett. Mint miniszter és országgyűlési képviselő jelentős szerepet játszott a liberális korszak gazdasági életében, de legfőbb és legeredményesebb munkája a millenáris kiál-

lítás megszervezése volt. Pihenést nem ismerő szorgalommal és teljes eredménnyel végezte el. Elismerésül a bárói rangot kapta. Minisztersége idején fontosabb műszaki alkotásai voltak: a Vaskapu szabályozásának befejezése és megnyitása, a pesti Összekötőhid, a Ferenc József-híd, a tokaji nagyhid felépítése, a vöröstoronyi vasut építése és igen sok helyi érdekű vasuti hálózat kibővítése. Utoljára a pancsovai kerületnek volt a képviselője, egészen az összeomlásig. Torontál vármeg-

gyének nemcsak közgazdasági életében, de társadalmi, művelődési és jótékony intézményeinek irányításában és működésük fokozásában is eredményes tevékenységet fejtett ki. A torontáli Elemér községben volt földbirtoka, amelyet már régebben elhagyott és hosszabb ideje teljes visszavonultságban élt, míg most Balatonfüreden 80 éves korában meghalt.

A Bánátban őszinte gyászt váltott ki a két kiváló közéleti férfiú halála.

Uj Balkán-blokk alakul

Nincsićs külügyminiszter Romániában

Beogradból jelentik: A szinajai konferencián résztvevő Nincsićs külügyminisztert a bukaresti lapok melege hangon üdvözlők Bukarestbe érkezése alkalmából és kifejezik azt a reményt, hogy a konferencia jelentős eredménnyel fog végződni. A *Politika* értesülése szerint a konferencián meg fogják csejteni a Népszövetség tanácsába való jelölést. A választás — miután sem Nincsićs, sem Duca a jelölést nem vállalják — valószínűleg a cseh- vagy lengyel delegátusok egyikére esik majd.

Függetlenül a kisantant külügyminisztereinek konferenciájától, politikai körökben sokat foglalkoznak az-

zal az *Athénből* érkező hírrel, amely szerint a bukaresti görög követnek köteletségévé tették, hogy Nincsićs, csel és Ducával tárgyalásokat kezdjen *uj Balkán-blokk megalakítása* tárgyában, amelynek tagjai az S. H. S. királyság, Románia és Görögország lennének. Ennek az új alakulatnak semmi köze sincs a kisantant-hoz, amely tudvalevőleg a *trianoni* szerződés betartásának ellenőrzésére alakult, míg a Balkán-blokk feladata lenne a *neuilly-i* békeszerződés végrehajtásának ellenőrzése.

Román politikai körökben kedvezően fogadják az új Balkán-blokk tervét.

Életrekeltik a rendtörvényt Magyarországon

Nagy Emil drákói büntetőnovella-javaslat

Budapestről jelentik: Nagy Emil igazságügyminiszter most hozta nyilvánosságra *büntető novella-javaslatát*, amelyet hivatalbalépése alkalmával beígért és amelyről az első pillantásra megállapítható, hogy *nem más, mint a hírhedt rendőrtörvényjavaslat*, éppencsak új elnevezéssel ellátva. A törvénybeiktatott *lex-Nagy Emil* példa nélkül áll a judikatúrában radikális tekintetben azonban példa nélkül áll *ama merészség tekintetében is, amellyel köz- és magánjogokhoz hozzányúl*. Az egyes részleteiben helyes és szükséges intézkedéseket tartalmazó törvényjavaslat *ultra-drákói rendelkezései miatt egészen bizonyosan a rendjavaslat sorsára jut majd*, mert túlzásai miatt az ország közvéleményének egységes felháborodása egyszerre el fogja söpörni. Nagy Emil novelláris intézkedései ugyanis mélyen belevágnak az egyéni szabadságba, a közszabadságokba, a nemzetgyűlési képviselők mentelmi jogába, a sajtószabadság és sajtóeljárás hagyományos elveibe, a védelem jogaiba és általában a bírói eljárás évszázadok során kialakult alaprendjébe, nem szólva arról, hogy olyan büntetési tételkelet állapít meg, amelyek a korona mai zürichi jegyzése szerint is vetekednek a drágaság pénzbeli arányszámaival.

Tilos politizálni!

A javaslat szerint bárkit el lehet tiltani attól, hogy politizáljon, ha a bíróság mellékbüntetésként kimondja, hogy az illető politikai jogainak gyakorlását felfüggeszti. Idáig ez azt jelentette, hogy az elítélt választói joga bizonyos ideig szünetel. A *lex-Nagy Emil* szerint: politikai pártnak, egyesületnek vagy szervezetnek a működésében az illető részt nem vehet, politikai jellegű gyűlést nem rendezhet, össze nem hívhat, ilyen *iel nem szólhat*, politikai lap szerkesztője, kiadója vagy állandó munkatársa *sem lehet*, saját családi vagy írói neve alatt *politikai tartalmú közleményt sajtó útján közze nem tehet*. Aki e tilalmat megszegi, *büntettet* követ el, aminek *három évig terjedhető börtön* a büntetése.

Ceglédi paragrafus

A ceglédi múlt vasárnapi választói gyűlés incidense, hogy Nagy Emil nem engedték az ébredők szóhoz jutni, büntetőjogi kodifikációra talált a novella-

nak abban az intézkedésében, hogy aki népgyűlésen, csoportosuláson vagy zavargás alkalmával a hatóság felhívásának, intézkedésének, mely a csoportosulás feloszlására vagy a rend érdekében történik, nem engedelmeskedik, vagy annak ellenáll, *büntettet* követ el és *öt évig terjedő börtön*, valamint ötmillió koronáig terjedő pénzbüntetés a büntetése abban az esetben, ha a hatósági felhívásnak karhatalommal való végrehajtás előreláthatólag tetteles összeütközésre, vérontásra, a közrend egyéb súlyos megzavarására vezethet vagy vezethetett volna.

Az intenciója kétségtelenül helyes ennek a *gummiparagrafusnak*, amely azonban *tág teret enged a legkülönbözőbb visszaéléseknek* a gyülekezési jog és a szólásszabadság letörésére.

Sztrájk-szakasz

A munkáspártok részéről éles támadásoknak lesz kitéve Nagy Emil javaslatának ama intézkedése miatt, hogy aki a munka megkezdését, vagy folytatását megakadályozza, munkás vagy munkaadó ellen a célból erőszakot követ el, azt *szóval*, vagy tettel bántalmazza, avagy fenyegeti: vétséget követ el, *hat hónapig terjedő fogház jár érte*. Ha tehát egy sztrájkmozgalom alkalmával a sztrájkoló munkások valamelyike lecsirkefogózza a sztrájköröket, hat hónapot kap ezért a multságért.

Öt évi börtön rágalalmazásért

A javaslat szerint rágalalmazást követ el az is, aki valótlan tény állításával valakinek erkölcsi, társadalmi, vagy közéleti megbecsülését csökkenti, vagy általában *a jó hírnevét csorbítja*. *Öt évi börtön* és négy millió korona pénzbüntetés jár érte akkor, ha a célt az értettnek erkölcsi vagy anyagi tönkretételére irányult és a rágalmazó állítás szembeötlően alaptalannak bizonyul.

Amennyiben sajtó útján követ el valaki — a *lex-Nagy Emil* értelmében — rágalmazást, akkor *öt évi börtön helyett öt évi fogházra* ítélhető a pénzbüntetésen kívül, azonkívül hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére.

Merénylet a képviselői immunitás ellen

A törvényhozó testület tagjait a törvényhozás ülésein elhangzott állításaiért és kijelentéseikért *sehol a világon*

— jogállamban — büntetőjogi uton felelősségre vonni nem lehet. A parlamentarizmusnak ez ellen az alaptörvény ellen követ el merényletet Nagy Emil javaslat, amikor kimondja, hogy *büntető ható és büntetendő az a képviselő is*, aki a törvényhozás vagy bizottságnak ülésén rágalalmazást, vagy durva becsületsértést követ el, föltéve, hogy a törvényhozás az ügyet nyomban a mentelmi bizottság elé utasítja s annak jelentése alapján kimondja, hogy a cselekmény *a mentelmi jog védelme alá nem esik*, az eljárás szorgalmazására pedig a felhatalmazást megadja.

Ezzel a rendelkezéssel a *nemzetgyűlés mindenkor kormánypárti többsége oly hatalomhoz jutna, melyet semmiféle ellenzék másnak, mint párthatalomnak minősíteni nem fog*. Első impresszióra is törvényerőre emelkedhessék, hiszen ezen az alapon például *durva becsületsértés* címén — *Nagy Emil igazságügyminisztert is vád alá lehetne helyezni*, amiért legutóbb *Propper Sándor* egy ártatlan közbeszólására így válaszolt: *»Szentelen, pimasz hazugság!«* Az igazságügyminiszter egyébként a házban divatosá vált személyeskedő hangot óhajtáná ezzel a rendelkezéssel megszüntetni.

Halálbüntetés, Ulain-szakasz, okrazit-szakasz

Élelmiszerhamisításra *tíz évre* terjedhető fegyház szab ki a javaslat. Ha a hamisított élelmiszeik fogyasztásába valaki belehal: a hamisító életfogytiglani fegyházra ítélhető. Statárium esetén *halálal* is büntetendő, aki hamisított élelmiszert forgalomba hoz, vagy raktáron tart.

Utcai igazoltatásért *három évi fogház* szab ki a javaslat és csak akkor *három évi fegyház*, ha fegyveresen követik el az igazoltatást. Mindenki helyesen teszi tehát, ha a *lex-Nagy Emil* életbelépése esetén sajtóvétség helyett inkább fegyveresen igazoltat az utcán: *két esztendői fegyház spórol meg...*

Nemzetgyűlési képviselő megvesztegetésére — a legutóbbi Ulain-bostrány folyamánaképpen — *három-öt évi börtön* és *öt-tíz millió korona pénzbüntetés* szab ki a javaslat.

Büntettet követ el, aki titkos társaságot alapít, irányít, abban tisztséget vállal, vagy annak céljaira adományt gyűjt. Büntetése *három évi börtön*, míg ilyen szervezetek tagjai *egy évi börtönre* ítélhetők.

Sajtópör esetén nemcsak a munkatárs ítéltető el, hanem a bíróság mellékbüntetésként *kimondhatja a cikkét közlő lap betiltását is három hónapra*.

Rendőri felügyelet — emigránsokra

Akit — anélkül, hogy konkrét cselekményt követett volna el — a bíróság az állam és társadalom törvényes rendjére veszélyesnek talál, azt rendőri felügyelet alá helyezheti, külföldön és ismeretlen helyen tartózkodókat, tehát *emigránsokat is*. Ennek az az értelme, hogy a rendőri felügyelet alatt állók többek közt nem irhatnak magyarországi lapokba politikai cikkeket, azonkívül utlevelet nem kaphatnak, továbbá levelezésüket a rendőrség ellenőrizheti.

Dologház

A fegyházak, börtönök és fogházak mellé a *lex-Nagy Emil dologházakat* is kreál. Aki két ízben el volt ítélve — akár becsületsértés — az szigorított dologházra ítélhető, még pedig *minimálisan öt esztendőre*, de esetleg többre.

Különböző reformokat kíván életbe léptetni a javaslat az alaki jog terén is: eltörli a vádtanácsot és a harmadfoku felebbezést.

Kertes i Drug Subotica

Vojv. Putnika trg br. 14. (a vasutigazgatósággal szemben.)

Fuvarlevél felülvizsgáló és vizsértési osztály

A legkiválóbb szakértőkkel fuvarlevelet felülvizsgál és az esetleges vizsértéseket a lehető leggyorsabban kiszorgalmazza, vagy bármely más vasuti és díjszabási ügyekben felvilágosítással szolgál.

A 11-22 számú kém

A zagrebi kémkedés újabb részletei

A zagrebi kémkedés ügyében folyó nyomozás megállapításairól újabb a következőket jelentik:

Androlic Danicát, mint ismeretes, tiltott prostitúció miatt néhány hónappal ezelőtt Beogradban letartóztatták, amikor Divljanszki tanácsára azt mondta, hogy Kirner Lidjának hívják és olasz állampolgár. Ekkor már a hadügyminisztériumban tudták, hogy Androlics Danica Olaszország számára kémzseget tartott fel, az erről szóló akták azonban akkor hirtelen eltűntek a minisztérium irattárából. Amikor a kémnőt Zagrebban a kémkedés gyanúja alatt ismét elfogták, ezek az akták egyszerre újból előkerültek. Azt még nem sikerült megállapítani, hogy annak idején ki lopta el és ki tette az iratokat a minisztériumban ismét vissza a helyükre.

Mikor a prostitúció miatt Beogradból Olaszországba toloncolták Androlics Danicát, — amint bevallotta. — Postojnában egy olasz tiszt várta, majd később két, olasz tiszt ruhába öltözött kém csatlakozott hozzájuk. A nő azt mondta a tisztnek, hogy Divljanszki küldte, mire tizenkét aktát adtak át neki, negyven oldal chiffrizált szöveggel és négy chiffré-kulcsot, amit a Jugoszláviában levő kémeknek kellett kézbesítenie. Egyik példányt Divljanszki részére küldték. Ismertető jel gyanánt a 11-22 számot közölték vele. Zagrebba való megérkezése után az akták egy részét átadta a 11-22 számú kémnek, aki az egész kémkedési ügyben a legfőbb szerepet játszotta, ahány esetben mindaddig nem sikerült nyomára akadni a vizsgáló hatóságoknak. Ezzel a kémnel naponta találkozott Zagrebban és környékén, sőt letartóztatása napján is találkoznia kellett volna a 11-22 számú kémnel, hogy pénzt vegyen át tőle.

A chiffré-kulcsok rejtélyét Zagrebban két napig, Postojnában pedig tizenkét napig tanulta Androlics Danica, úgy, hogy azokat később már emlékezetből is ismerte.

Avdagics lakásáról a házkutatás előtt negyven oldal chiffrizált szöveg és négy chiffré-kulcs eltűnt. Androlics Danica csak egyik chiffré-kulcsot közölte a rendőrséggel, amelynek segítségével a kémek névsorát meg lehetett állapítani. A másik három kulcs a titkos közlések megjelölésére szolgált.

Mlinaricsal a kémnő, vallomása szerint, a Zebics-vendéglőben ismerkedett meg, aki megengedte, hogy a Petermann-cég irodájában, ahol alkalmazva volt, az egyes aktákat gépen megírhasssa, sőt ebben segített is neki. Mlinarics azzal védekezik, hogy nem volt a kémekkel összeköttetésben. Androlics Danica azt mondta, hogy a minisztériumnál van alkalmazva és az S. H. S. királyság számára teljesít kémzseget.

Sus Hildebert volt osztrák-magyar tisztet azért tartóztatták le, mert állítólag azt mondta Androlics Danicának, hogy nemsokára Macedoniába fog szökni. A letartóztatott Ivanetics Ferenc ellen az a vád, hogy államellenes nyilatkozatot tett a kémnő előtt.

Eleinte azt vallotta Androlics Danica, hogy házasságot kötött Dimovics Daniló egészségügyi őrnaggyal, később azonban megváltoztatta ezt a vallomását. Elmondta, hogy egy napon egy pápa és két tiszt mentek a lakására és kényszerítették, hogy Dimovicshoz nőül menjen. A házasság után azonban többé nem látta őket. Később azt mondták neki, hogy Dimovics Skopljebe ment, ahol a kórházban meghalt. Csak három hét múlva tudta meg, hogy becsapták, mert az állítólagos Dimovics dr. nem más, mint Divljanszki bolgár komi-

tdcsi vezér.

Nemsokára e felfedezése után fel-szólították, hogy utazzék Skopljebe, ahol a kémszervezet feje közölte vele, hogy hol találkozhat Divljanszki-kival. Ő eleget tett a parancsnak és a bolgár bandafőnök utasításokat adott neki a kémkedésre. Egyben megparancsolta neki, hogy a rendőrség elől rejtőzzék el.

Skopljeben ezután gyermeke született, aki azonban rövid idő múlva meghalt. Akkor le is tartóztatták, mert azzal vádolták, hogy ő ölte meg a gyermeket. Tizenegy napi fogság után azonban szabadonbocsátották. Érdekes, hogy Androlics Danica, bármilyen cinikusan is viselkedik fogságában, mindig sirva fakad, valahányszor gyermekéről szó esik. Skopljeben szerelmes lett Krusnjak

A gyülekezési szabadság új korlátozása

Lex-zentai templom-affér

Néhány nappal ezelőtt a noviszadi főispáni hivatalhoz rendelet érkezett a belügyminisztériumból, amely szerint a rendőrhatalóságok nem engedélyezhetnek olyan gyűlést vagy gyűlékezést, amelyet szabad téren vagy épülfelében levő házakban akarnak megtartani. Kivételek képeznek keresztfelszentelések és épülő házak, vagy emlékművek alapkövetételei alkalmával szokásos ünnepélyes gyűlések, amelyeket a rendőrhatalóságok is engedélyezhetnek. A rendőrség azonban ezekben az esetekben a legszigorúbban köteles felügyelni arra, hogy a gyülekezéseket semmilyen incidens ne zavarja meg. A rendelet végül azt közli, hogy akik megszegik a rendeletben foglaltakat, azok ellen az államvédelmi törvény alapján fogják eljárni.

Ez a rendelet Szuboticára eddig még nem érkezett meg.

A Bácsmegyei Napló munkatársa kérdést intézett dr. Pleitkoszics András főispán-polgármesterhez, aki kijelentette, hogy a rendelet kibocsátásáról tud, de a főispáni hivatalhoz még nem érkezett meg. Valószínűnek tartja, hogy a rendelet csak egyes közigazgatási területekre vonatkozik és ezért nem is küldik meg minden közigazgatási hatósághoz.

Noviszadi tudósítás alapján a rendelet összefügg a zentai istentisztelet be-

kapitányba, ami miatt Divljanszki véresre verte. A véres nyomai még most is meglátszanak. Később Divljanszki azt akarta, hogy menjen feleségül Krusnjakhoz, mert azt remélte, hogy így több katonai titkot megtudhat. A házasságból azonban nem lett semmi és a nő Bitoliba, majd innen Beogradba ment, hogy vezető politikusokkal összeköttetést szerezzen. Beogradból később Debarba ment, ahol pincérnői állást vállalt és innen tartotta fenn az összeköttetést Tiranával.

Hír szerint a zagrebi helyőrségi parancsnokságot a hadügyminisztérium már régebben figyelmeztette Androlics Danica kémkedésére. A nő azt is bevallotta, hogy már 1921-ben kémkedett Bulgária és Olaszország számára.

tiltásával. Az istentiszteletet ugyanis — mint megírtuk — Badanovics püspöki helytartó utasítására az épülő felben levő templomban akarták megtartani, azonban a belügyminisztérium intézkedésére a rendőrség megakadályozta az istentisztelet megtartását.

Az a körülmény pedig, hogy Noviszadra megküldték a rendeletet, valószínűleg arra magyarázható, hogy a Noviszadon napirenden levő botrányokkal szemben szinte lehetetlen a hatóság.

A rendelet kibocsátása azonban, ha ezáltal a belügyminisztérium elejét is akarja venni az egyes városokban előforduló botrányoknak, ellenkezik az alkotmány 14. szakaszával, amely a következőket tartalmazza:

A polgároknak joguk van egyesülni alkotni, gyűléseket és megbeszéléseket tartani.

Közelebbi rendelkezéseket e tárgyban törvény fog tartalmazni. Gyűléseken nem lehet fegyveresen megjelenni. Szabad ég alatt tartandó gyűléseket legalább 24 órával előbb be kell jelenteni az illetékes hatóságoknak.

A polgároknak joguk van egyesülni olyan célokra, amelyek a törvény szerint nem büntetendők.

A belügyminisztérium tehát az alkotmánnyal ellenkező rendeletet adott ki

Lopással vádolják Novák István suboticiai fakereskedőt

A másfélmillió koronás Thurzó-féle ékszerlopás gyanúsítottja Magyarországra szökött

A suboticiai rendőrségen Schmidt Vilmos könyvkereskedő bünvádi feljelentést tett Novák István fakereskedő ellen, aki a feljelentés szerint huszonnégyezer koronát ellopt a könyvkereskedő Wilsonova-u. 40. számú házában levő lakásáról. A rendőrségen nyomban megindították a nyomozást ebben az ügyben, annál is inkább, mert a megvádolt fakereskedőt már régebben is gyanúsították hasonló lopásokkal, többek között azzal a másfélmillió koronás ékszerlopással, amelynek Thurzó Pál cipésmester a károsultja. A detektívek még a szombati nap folyamán megjelentek a fakereskedő Plebanijcka-u. 22. szám alatti lakásán, azonban Novákot nem találták otthon és megállapították, hogy a hét közepén hirtelen elutazott — családja állítása szerint — Magyarországra.

Csempészből fakereskedő

Novák István, aki egészen fiatal ember, a háború alatt a 6-ik honvédszolgálatban szolgált, mint önkéntes. Katonai szolgálatát arra használta fel, hogy amikor különböző küldetésekkel Budapestre és Bécsbe utazott, élelmiszert csempészt a két éhező fővárosba és ezen a révén sokat keresett. A háború befejezése után tovább folytatta a

csempészt Magyarországra, majd amikor Magyarországon a proletárdiktatura rendezkedett be, onnan csempészt be Jugoszláviába — mások megbízásából — ékszereket, hogy azokat az elkomunizálástól megmentsse. 1920 elején a suboticiai rendőrségre számos feljelentés érkezett előkelő magyarországi családoktól, hogy Novák István a gondjaira bízott ékszereket elsikkasztotta. Hasonló feljelentéseket tettek ellene azok a károsult budapesti ismerősei, akik azért adták át neki ékszereiket, hogy csempésze át azokat Jugoszláviába és itt a valutakülönbséget felhasználásával magasabb áron értékesítse. A feljelentések szerint Novák csak annyiban tett eleget a megbízásoknak, hogy átcsempészte az ékszereket, de következetesen elmulasztotta az eladási árral elszámolni.

Ebben az időben Novák István rendkívül nagy lábon élt, a legelőkelőbb társaságokba járt, éjszakánként a bárókban és kávéházakban mulatott és szórta a pénzt. A viselkedése minden tekintetben gyanús volt, azonban a két országban való nyomozás nehézségei miatt abban maradt valahogyan az eljárás a feljelentések ügyében.

Novák, amint biztonságban érezte magát Suboticán, fakereskedést nyi-

tott, azonban azt sem vezette szolid alapon. Nemsokára újabb feljelentések érkeztek ellene a rendőrségre, hogy nagyobb előlegeket vett fel megrendelésekre, de nem szállította az eladott fa-mennyiségeket. A feljelentőkkel, amikor már nagyon szorult a hurok a nyaka körül, kiegyezett, illetve azok számára, akik nem voltak hajlandók másképpen visszavonni feljelentésüket, más fakereskedőknél megvette a megrendelt fát és leszállította; így ezekből az ügyekből kifolyólag sem történt semmi baja.

A másfél millió ékszerlopás

A fakereskedés még ilyen alapon sem jövedelmezett annyit, hogy abból Novák költséges szenvedélyeit kielégíthette volna, ezért melőlőkfoglalkozás után nézett. 1922 augusztus 16-án az Alexandrova-u. 1. számú házában levő Thurzó-féle cipőkereskedésből — Thurzó Gyula följelentése szerint — ellopt másfél millió korona értékű ékszert. A lopás olyankor történt, amikor Thurzó távol volt és a helyiségben csak Novák István, aki, mint Thurzó jó ismerőse, naponként bejárt az üzletbe, és Kobrár István cipészsegéd voltak. Az ékszeres skatulyát, amelyet Thurzó a Wertheim-szekrény tetején felejtett, kifosztották; a lopást csak néhány nap múlva vették észre, amikor Thurzó nővére ékszereit kérte, mert valami ünnepség alkalmával fel akarta azokat venni.

A gyanu akkoriban Novákra terelődött, akialopás napiától kezdve fel-tűnően távoimaradt Thurzóéktól, sőt Suboticáról is eltűnt néhány napra. Előállították a rendőrségre, azonban tagadta a terhére rótt bűncselekményt úgy, hogy az ügyészség végül is megszüntette az eljárást ellene.

Az utlevél

Thurzóék ettől az időtől kezdve állandóan figyelték Novák Istvánt és amikor a múlt hét folyamán megtudták, hogy Magyarországra készül átmenni, rögtön figyelmeztették a rendőrséget arra, hogy Novák szökni készül. Amikor Novák tényleg megjelent a rendőrségen utlevelével, Karakasevics Gábor főkapitány éppen ezért meg is tagadta utlevele láttaozását, illetőleg kijelentette Nováknak, hogy csak abban az esetben hajlandó az utlevelet láttaozni, ha az ügyészség igazolja, hogy nem folyik ellene semmilyen ügyben eljárás. Minthogy Novák az ügyészségtől megszerezte az erre vonatkozó igazolást, a rendőrségen láttaozták utlevelét.

A szomjas tolvaj

Az utköltésget Novák minden jel szerint a Schmidt-féle könyvkereskedésben szerezte meg, ahová már régen bejáratos volt, mint a Schmidt-család jó ismerőse. Legutóbb, amikor az üzletben tartózkodott, ajánkozott, hogy a cégnek egy kétezer koronás tartozását elviszi egy másik kereskedésbe és ekkor sikerült megállapítania, hogy Schmidték a szekrény tetején tartják pénzüket egy nyitott kazettában.

A fakereskedővel, aki az utóbbi időben sokat ült a könyvkereskedésben, gyakran megtörtént mostanában, hogy hirtelen megszomjazott és ilyenkor maga ment ki az üzletből nyíló lakáson keresztül a konyhába. A keddi napon, amikor a lopást alkalmasint végrehajtotta, délelőtt is, délután is megszomjazott; mindkét alkalommal keresztülment azon a szobán, ahol Schmidték a pénzt tartották és ahol ebben az időben senki sem tartózkodott.

Keddőtől kezdve nem jelentkezett Novák a Schmidt-féle üzletben és a könyvkereskedő szombaton vette észre, hogy a kazettából, amelyben pénzt őrizni szokta, huszonnégyezer korona hiányzik.

A nyomozás

A rendőrség Schmidt Vilmos feljelentésére nyomban megindította a

nyomozást Novák István ellen és előszedték régebbi ügyeinek aktáit is. Novák családja azt a felelősséget adta a detektíveknek, hogy *Novák kedden hajnalban Magyarországra utazott*, mert szívuját akarja egyik budapesti szanatóriumban gyógykezeltetni. Ezzel szemben megállapítást nyert, hogy Novák *kedden este meg Suboticán tartózkodott*, továbbá, hogy *a magyar határt a mai napig sem lépte át a határállomásokon*. Lehetséges, bár nem valószínű, hogy átszökött a határon, mert láttamozott utlevele birtokában nem volt szüksége erre. Egyes nyomok arra vallanak, hogy Novák *Zsombolyára szökött*, ahol állítólag rokonai laknak.

Nem szabad behajtani a hitközségi adót

A baranyai katolikus papok anyagi válsága

A katolikus papság jövedelmének nagy része tudvalevőleg azokból a földilletményekből áll, a miket részekre plébániájuk biztosít.

Ezek a földek Baranyában a béke idejében nem jövedelmeztek annyit, mint a készpénzjárulék. A baranyai katolikus papok nagyrésze tehát még annak idején pénzzel váltatta meg a földilletményét.

A viszonyok megváltozásával az a helyzet állt elő, hogy a pénz elérhetetlenebbé s a baranyai papok kénytelenek a csekély jövedelemből fedezni kiadásait. De a hitek ezt is alig fizetik.

Eddig ezeket a hátralékokat a községekkel együtt hajtották be.

Néhány hónappal ezelőtt egészen érthetetlenül egy miniszteri rendelet egyenesen megtiltja az ilyen természetű adók behajtását.

Mint értesülünk a baranyai katolikus papság, — mint leginkább érintett testület — súlyos és tarthatatlan anyagi helyzetében nagyszabású korporatív akciót fog megindítani a sérelmes rendelkezés sürgős megváltoztatása érdekében.

Tizezer frankig

vihetnek ki valutát a kereskedők A pénzügyminiszter új rendelete

A külföldre utazók eddig három ezer francia franknak megfelelő idegen fizetési eszközt vihettek magukkal minden egyes elutazásnál.

A pénzügyminiszter most — amint azt a novisadi kereskedelmi és iparkamara a suboticiai gyárosok és kereskedők egyesületével átiratban közli — rendeletileg megengedte, hogy a kereskedők, gyárosok és iparosok, minden külföldi utazásuknál *tizezer francia franknak megfelelő külföldi fizetési eszközt* vihettek magukkal.

Az engedélyt a pénzügyminiszter felhatalmazása alapján a novisadi kerületi pénzügyigazgatóság adja ki.

Azoknak a suboticiai kereskedőknek és iparosoknak, akik bevásárlás céljából külföldre akarnak utazni, a kereskedők és gyárosok egyesülete útján, a novisadi kereskedelmi kamarához kell fordulniok az engedély megadása végett, hogy tizezer francia frank értéknek megfelelő fizetési eszközt vihessenek magukkal.

A kérvényhez első alkalommal mellékelni kell a cégbejegyzést igazoló hivatalos bírói kivonatot és egyéb alkalmakkor, minden esetben csatolandó az adóbizonnylat és a láttamozott utlevél.

Az idegen fizetési eszközök, úgy mint eddig, csak azoknál a bankoknál szerezhetők meg, amelyek idegen valuták vételére és eladására fel vannak jogosítva.

A pénzügyminiszter ezen rendeletre érzett hiányt pótol és a kereskedők és iparosok többször panaszolt sérelmét orvosolja.

Katonai házkutatás a Hrvatski List-nél

Galambokat kerestek a szerkesztőségben

Osijekről jelentik: A horvát Zajednica hivatalos lapjának, a Hrvatski List-nek szerkesztőségében pénteken éjjel a *katonaság s a rendőrség együttes házkutatást tartott*. Este kilenc órakor megjelentek a szerkesztőségi helyiségben *Sztankovics őrnagy, Markovics kapitány, Bíró helyettes rendőrfőkapitány* három detektívvel, négy rendőrrel és *hat szuronyos katonával*. Sztankovics őrnagy a lap szerkesztőjének felmutatta a drávamenti hadosztályparancsnokság írásbeli parancsát, amely a hadügyminisztérium utasítására elrendeli, hogy a *Hrvatski List* szerkesztőségében házkutatás tartandó. A hadügyminisztériumhoz ugyanis feljelentés érkezett, hogy a lap szerkesztősége *postagalambokat kap Magyarországról*.

A vegyes bizottság minden

írásztálfiókot, minden szekrényt átkutatott a galambok után és végigolvasták a szerkesztőségben talált összes kéziratokat, azonban a *három óra hosszat tartó házkutatás eredménytelenül végződött* és még csak egy galambtojást sem találtak a redakcióban.

A szerkesztőségben tartott kutatás befejezése után a bizottság tovább folytatta munkáját az udvaron, padláson és a ház többi részében; a szorgos munka első pillantásra *szenzációs eredménnyel járt, amennyiben a padláson csakugyan találtak galambokat*. A gondosabb vizsgálat alkalmával kiderült azonban, hogy a talált szárnyasok *nem postagalambok, hanem közönséges házi gerlek*.

A házkutatás azután *hajnali három órakor minden eredmény nélkül ért véget*.

Albrecht főherceg politikai végrendelete

Wölfling Lipót feljegyzései az utolsó Habsburgokról

Wölfling Lipót emlékiratai érdekes részleteket tartalmaznak Albrecht főherceg politikai végrendeletéről, amelyről a következőket írja:

Albrecht főherceg végrendelete

»A budapesti nagy ünnepségen Albrecht királyi herceg már nem volt közöttünk. Egy évvel korábban meghalt az öreg ur. Csak halála után — így éreztük mi, királyi hercegek — *lett Ferenc József valósággal az első az élő Habsburgok között*. Mert életében még is csak voltak kérdések, amikben az öreg öreg custozzai győzői illette meg az első szó és a legnagyobb tekintély. Ám most a legfőbb tekintély természetesen átszállott a legfelsőbb hadurra, sőt ez az áthárítás okiratszerűen is kifejezésre jutott, Albrecht főherceg végrendeletével, melyet ünnepélyes módon tudattak a királyi hercegekkel.

Sokat beszéltek és írtak Albrecht főherceg politikai végrendeletéről. Olyan politikai végrendeletéről, aminőt például I. Miklós cár csinált, vagy aminőt Nagy Péterre ráfogtak, én nem tudok semmit. Am Albrecht főherceg rendes végrendeletében csakugyan van egy részlet, amelynek annak idején bizonyos politikai jelentősége volt s talán van még ma is.

1895 március 20-án minden nagykorú királyi herceg tartozott a királyi dolgozószobájának előcsarnokában megjelenni, s azután Öfelsége néhány komoly bevezető szó után felolvasta nekünk a nemrég elhunyt Albrecht főherceg végrendeletének egy passzusát. Ezt a végrendelet-részletet utóbb minden királyi herceg írásban is megkapta egy császári kézirat kíséretében.

A kézirat és a végrendelet-kivonat még ma is birtokomban van s így leközzölhetem szószó szerinti szövegében. A feljegyzés ur kísérelve így szól:

»Kedves unokafivérem, Lipót Ferdinánd főherceg ur!

Azokat a felemelő szavakat, melyeket a közülünk elköltözött, feledhetetlen Albrecht főherceg végső rendelkezésében Házunk tagjaihoz intézett, már akaratához képest közöltem a körülem összegyűlt királyi hercegekkel. De azt hiszem, hogy a drága megboldogult nemcsak szándékaihoz képest cselekszem, a mikor végső akaratának ezt a trón iránt való hűségéről, mely családi érzéséről és hazafiasságáról tanuskodó, megszívlelendő részletét Kedveségemnek és családnak minden tagjának örök emlékként gyanánt másolatban is megküldöm. Bécs, 1895 március 20-án.

Ferenc József.

Ehhez a császári kéziratához egy rondírással írott lap volt csatolva, rajta Albrecht főherceg végrendeletének következő passzusával:

»Végezetül ajánlom leányomat és utódait, unokaöcsémeket, akik immár fogadott fiaim és leszármazottaikat, valamint testvéreimet és családom egyéb tagjait Öfelsége a császár különös kegyelmébe és jóakarátába és kérve-kérem az osztrák császári ház minden egyes tagját, hogy egyetértő és hűséges maradjon azokban a nehéz viharokban, amelyek előtt állunk, hogy minden irányban öneláldozással szolgálja a császárt és erre, valamint vallásosságra neveljék gyermekeiket, hogy ők is kivétel nélkül szolgálhassák a császárt és így módon teljesítsék súlyos, istentől ránkruházott kötelességüket az uralkodóval és a birodalommal szemben.

Kérem Öfelségét, hogy ezeket tudassa minden főherceggel....»

Vajjon miféle viharokra gondolt Albrecht főherceg? 1895-ben a szemhatár még tiszta volt és derült. S ő *nehéz viharokról beszélt*... Tudott valamit az öreg ember, amit mi többiek nem tudtunk, vagy sejtelmek voltak? Talán a világháborút sejtette meg profétai lélekkel? Hiszen nagyon világosan szólott, nehéz viharokról beszélt, amelyek bekövetkezendők voltak. A birodalmat féltette-e vajjon, vagy a dinasztit, az államot látta-e veszélyben, vagy a császári házat? Nyilván mind a kettőt, hisz az ő idejében és az ő helyzetében a kettőt egyet jelentett. Mégse egészen bizonyos, hogy súlyos viharokról szólván, külső ellenségre gondolt. Az is lehet, hogy forradalom járt az eszébe, újabb kiadása annak a negyvennyolc-nak, amikor ő volt Bécs parancsnoka. Mi főhercegek legalább így értelmeztük és így magyaráztuk Albrecht végső akaratát.

Ferenc Józsefről feljegyez Wölfling Lipót több jellemző apróságot is. Ezeknek sorában igen jellegzetes az őz uralkodóra a következő apróság:

A családi ebéd fontossága

»Kis családi ebéd«-en ültünk együtt a Hofburgban. Ami mérsékelt gyönyörűség volt. »Feszitelen« volt az ilyen családi ebédnek neve, de mindenki fontoskodott. A király maga is igen fontosnak tartotta ezeket az ebédeket, aminek jellemzésére röptiben elmondok egy esetet.

Nekünk főhercegeknek megvolt a jogunk, hogy vasuti vonatokat, még gyorsvonatokat, sőt az expressz-t is megállítani olyan állomásokon, ahol rendszeren nem állottak meg. Hogy min alapult ez a jog, azt nem tudom. Nem is kutatom, hiszen ugyis elévült.

Sok éve már, hogy egyszer fivéremmel, József Ferdinánddal és Salten Félix társaságában Rekawinkelben voltunk. Itt akartunk találkozni másik fivé-

remmel, Henrikkel, aki a Keleti expressz-szen keresztülutazandó volt az állomáson. Bemutatkoztam tehát az állomásfőnöknek, s elmondtam neki kívánságomat. S megtörtént, talán először és utoljára ez életben, hogy a keleti expresszvonatot megállították a rekawinkeli állomáson. De a bányának nem volt kedve kiszállni, tehát beszálltunk mi hárman, s vele utaztunk Bécsbe.

Másnap reggel már maga elé rendelt a király és heves szemrehányásokat tett, hogy meg mertem állítani a keleti expresszt. Éreztem, hogy igaza van, de azért mégis hivatkoztam rá, hogy tudtommal minden főhercegnek joga van megtenni, amit én cselekedtem.

— Igaz, jogod van rá, — felelte a császár — de csak nagyon fontos és nagyon sürgős esetekben. Például ha másképp elképnél a családi ebédnél, akkor megállíthatod a vonatot. De mókából nem....

Jugoszláv-magyar megegyezés

az átköltözött polgárok ingóságai elszállításáról

Budapestről jelentik: A magyar kormány hosszabb idő óta tárgyalást folytatott a jugoszláv kormánnyal a *S. H. S. királyságból Magyarországra költözött olyan polgárok ingóságai ügyében, akik kénytelenek voltak ingóságait Jugoszláviában hagyni*. A tárgyalások most megegyezésre vezettek, amely a kölcsönösség alapján *rendezi az ingóságok kiszolgáltatását és elszállítását*.

A megállapodás értelmében a hazaszállítás ügy történi, hogy a *két állam meghatározott időközökben az érdekeltek meghatározott csoportjait bebocsátja területeire, akiknek határteljesi engedélyt kölcsönösen biztosítja és utleveleiket díjmentesen láttamozza*. A szállításhoz szükséges vasuti kocsikat mindkét állam a határig biztosítja.

Egy véres lakodalom epilógusa

A baranyai izbeglicák hőstette

Pár nappal ezelőtt zárultak le egy baranyaszentiváni véres incidens aktái. Az ügyészség elejtette a vádat az ügy szereplői ellen, ezzel is szaporítva, a baranyai nép jogtalan és igaztalan szenvedéseit.

A »véres lakodalom«, amelynek szereplői így büntetlenül maradnak, a télen játszódott le. Baranyaszentivánban a Tikkert-féle vendéglő nagytermében tartotta *Daumhauer* Ádám jómodu polgár a lakodalmat, amelyen jelen volt jóformán az egész falu. Természetesen idetódultak a kiváncsiak között a szentistiváni izbeglicák is, azok akik Baranya kiürítése után jttek át az S. H. S. királyság fenhatósága alatti területre. A hivatalan vendégek nem sokáig nézték nyugodtan a vig dáridót. Hamar belekötöttek az egyik legénybe, aki erőlyesen tiltakozott a tolokodás ellen. Az illetők úgy látszik csak erre vártak. Iszonyu zaj s szitkozódás közt szétzavarták a mulatókat. Majd, amikor visszasoportították őket, csendőröket hívtak segítségül. Azzal az ürüggyel természetesen, hogy a lakodalom résztvevői *államellenes kiszólásokkal ingerelték őket*. Ez az izbeglicák megszokott receptje, ha ártatlan emberek üldözéséről van szó.

„Egy csendőr jelent meg. Szét akarta osztani a lakodalmat, ami ellen a résztvevők tiltakoztak. Pipuz József községi pénztárnok odalépett a csendőrhöz és kérte őt, hogy *csináljon rendet* s ne hallgasson ki egyoldaluan senkit. A csendőr erre bele-szurta szuronyát Pipuz oldalába.

A néptömeg felzudult erre a megdöbentő és nem várt fordulatra.

A csendőr ekkor segítségért sietett s körülbelül 15—20 társával tért vissza.

A csendőrök rögtön feloszlatták a lakodalmat. Tizenkét embert fogtak össze, köztük a pénztárnokot is. Először a laktanyájukba terelték őket, ahol megkezdődött a »vallatás.«

Három napi »vallatás« után Dárdán át bezárástolták őket a sombori

ügyészségre, ahol megindították a vizsgálatot.

Teljesen egyoldalú jegyzőkönyveket vettek fel. Csakis az izbeglicákat hallgatták ki.

Igy történhetett meg, hogy három hónapig tartott, amíg az igazság ki derült, amíg a független bíróság megállapította, hogy a letartóztatott baranya-szentistvániak ártatlanok. Hogy a botrány provokálói bűnösök-e, azt nem is vizsgálta senki.

Nem kell tartózkodási engedély az elutasított optálóknak sem

Alexijevics Mita belügyminiszteri osztályfőnök nyilatkozata a külföldre optáltak további itt-tartózkodásáról

Az optálók ügyében tapasztalható teljes bizonytalanságban az első határozott nyilatkozat most hangzott el a belügyminisztérium részéről. Megemlékeztünk arról, hogy az egyes vidéki közigazgatási hatóságok még most sincsenek tisztában az optáltakal szemben követendő eljárással. Különösen abban a kérdésben nagy a bizonytalanság, hogy a Magyarország javára optáltaknak, valamint az S. H. S. királyság részéről elutasított optáltaknak szükségük van-e mostani lakóhelyükön tartózkodási engedélyre.

A Bácsmegeyi Napló beogradi munkatársa a belügyminisztériumhoz fordult ebben a kérdésben felvilágosításért, ahol a B. B. B. osztály főnöke, Alekszijevics Mita államtitkártól a következő választ nyertük:

— Tekintettel a Magyarországgal megkötött konvencióra a Magyarországra javára optált egyének továbbra is az országban maradhatnak és semmiféle külön tartózkodási engedélyre nincsen szükségük.

— Ezek az optáltak, ha jól tudom 1925 július 26-ig maradhatnak az ország területén, mert a konvenció három évvel hosszabbította meg az átköltözési határidőt, amely a béke-

szereződés értelmében már 1922 július 26-án lejárt.

A külügyminisztériumtól egyébként a B. B. B. osztály még nem kapta meg a konvenció megkötéséről a hivatalos értesítést és a konvenció szövegét. Mihelyt megkapjuk azonnal megküldjük azt az összes hatóságoknak.

— Ami azokat az egyéneket illeti, akik S. H. S. állampolgárságot optáltak, de kérvényüket bármely okból elutasították, külön tartózkodási engedélyre ezeknek sincs szükségük. Ezekről csak azt követeljük meg, hogy mint idegen állampolgárok megfelelő igazoló okmánnyal legyenek ellátva. Ezalatt elsősorban a hazájuk által kiállított utlevélet értünk. De minthogy sok olyan eset is előfordult, hogy a magyar hatóságok, főleg a beogradi magyar követség megtagadja az utlevél kiadását azoknak, akik az S. H. S. királyság javára akartak optálni, ilyen esetekben ettől is eltekintünk és megelégszünk a lakóhelyének hatósága által kiadott igazoló okmánnyal is. De hangsúlyozom, hogy ez nem kell, hogy tartózkodási engedély legyen, minthogy ezeknek az elutasított optáltaknak itt tartózkodása nincs a helyi hatóságok engedélyéhez kötve.

A klerikális-párt döntésétől teszik függővé további magatartásukat a bunyevácok

A bunyevác-sokác-párt helyteleníti a zagrebi jegyzőkönyv nyilvánosságra hozását — Raics Balázs nyilatkozata

A parlament utolsó ülésén nagy feltűnést keltett, hogy Radics mentelmi joga felfüggesztésének tárgyalása előtt, amikor a klerikálispárt tiltakozása jeléül elhagyta az üléstermet, a klerikálisokkal együtt kivonultak a bunyevác-sokác-párti képviselők is a parlamentből. A bunyevác képviselőknek ez volt az első nyílt színvallása és demonstrációja a parlamentben a föderalista blokk és Radics személye mellett.

A bunyevác-sokác-párt nyílt állásfoglalásával kapcsolatban ismét felmerült az a kérdés, hogy a blokkal szemben fennálló feszült helyzetben a párt milyen álláspontra fog helyezkedni. Erre vonatkozólag a »Bácsmegeyi Napló« munkatársa kérdést intézett Raics Balázs suboticiai bunyevác képviselőhöz, aki a következőket mondotta:

— Tény az, hogy a blokkal való szolidaritásunk dokumentálására a parlament utolsó ülésén a klerikálispárttal együtt mi is kivonultunk az ülésteremből. A párt további magatartása azelőtt még nem döntöttünk, annyira azonban már bizonyos, hogy föltétlenül szolidaritás vagyunk a klerikálispárttal és aszerint jogunk cselekedni, ahogy a klerikálispárt a parlament őszi ülésének megnyitása előtt dönteni fog.

Raics Balázs nyilatkozata azt jelenti, hogy a bunyevác-sokác-párt kész passzivitásba is menni és abban az esetben, ha a klerikálispárt a

parlamentből való távolmaradás mellett döntene, úgy a bunyevác képviselők se vennének már részt a parlament őszi ülésének munkájában. Erre vonatkozólag más megbízható helyről nyert értesülésünk szerint a legutóbbi hetekben már több ízben tanácskozott a bunyevác-sokác-párt vezetősége. A vélemények ebben a kérdésben még annyira eltérők, hogy nem sikerült a párton belül a megegyezést létrehozni.

A bunyevác-sokác-párt egyrésze ugyanis sérelmesnek tartja, hogy Radics nyilvánosságra hozta a zagrebi jegyzőkönyvet. Radicsnak az a levele tudvalevőleg a klerikálisoknál és a muzulmánoknál sem talált helyeslésre, a bunyevácok véleménye szerint pedig a bunyevác-sokác-párt érdekeivel egyenesen ellentétben volt. A bunyevác-sokác-párt körében ugyanis tisztában vannak azzal, hogy a vajdasági magyar tömegek-re milyen kiábrándítólag hatott a zagrebi jegyzőkönyvnek az a része, amely a magyarbarát tisztviselők felváltását követelte és joggal tartanak attól, hogy a jegyzőkönyvnek ez a része gyengíteni fogja a bunyevác-sokác-párt választási esélyeit a legközelebbi választások alkalmával a Vajdaságban.

E kérdés körül tehát még erősek az ellentétek a bunyevác-sokác-pártban, azonban a párt vezetősége azt reméli, hogy ezeket az ellenté-

teket könnyű lesz áthidalni és a párt — mint Raics Balázs is nyomatékosan hangsúlyozta — szolidaritásként vállal a klerikálispárttal. A bunyevác-sokác-párt állásfoglalását ezért valószínűleg a klerikálispárt őszi ülése után fogja csak meghatározni.

Betörők jártak

a Kaufmann-féle bürkereskedésben

Pénteken éjjel ismeretlen tettesek betörték Kaufmann Hermann bürkereskedő Rudics-utcai üzletébe, ahonnan nagymennyiségű bürerut vittek magukkal. A betörést Kaufmannék szombaton reggel vették észre, azonnal jelentést tettek a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

A rendőrség azonnal kiment a helyszínre a nyomozás megindítása végett. Kaufmann Herman üzlete a Rudics-utca 2. szám alatt van a Kunitz-utca felől négy utca határol. A rendőrség megállapította, hogy a tettesek a szűk és sötét Jelasicseva-utca felől hatoltak be az udvarba, ahol kibontották a ház falát és ezen a nyíláson jutottak be az üzlet-helyiségbe. A betörők könnyű szerrel tudtak menekülni zsákmányukkal, mert a Jelasicseva-utca oldalán a telken épülő ház áll, amelynek kapuján keresztül szabad ut vezet az udvarba.

A tettesek körülbelül háromszáz-ezer korona értékű bürerut vittek el. A sok lopott holmit azonban nem tudták mind magukkal vinni és így több kötés bürerut az udvaron hagytak, amelyeket a rendőrség meg is talált.

HIREK

— A román királynő Beogradban. Mária román királynő jelenleg Szovátán nyaral. A román királynő Szovátáról Beogradba utazik, leányához. A román királynő több hetet fog ezuttal Beogradban tölteni.

— Petőfi-Lányi. Vasárnap este kilenc órakor tartja meg a palicsi Vigadó nagytermében a subotici Munkásdalárda Lányi emlékinnepeit. A hangversenyen Lányi Ernő legszebb kardalait fogja elénekelni a Munkásdalárda nagyszerű együttese, amelynek Lányi Ernő volt felejtethetetlen karnagya s mely ma is híven őrzi azokat a tradíciókat, melyeket a nagy zeneköltő szolgált. A műsor legtöbb darabja — Lányi Ernő által megzenésített Petőfi-vers. S mivel a közelmúltban volt Petőfi Sándor születésének százéves évfordulója is, a hangverseny közönsége együtt áldozhat Petőfi Sándor és Lányi Ernő emlékének. A nívós hangverseny bizonyára össze fogja gyűjteni mindazokat, akik Subotici számot tarthatnak arra, hogy a kultúreberek közé besoroltassanak. A hangverseny egész jövedelme a Lányi Ernő emlékalapot fogja gyarapítani.

— A Népszövetség közlekedési szakértője Beogradban. Beogradból jelentik: Vasárnap érkezik Beogradba Kans angol tábornok, mint a Népszövetség közlekedési szakértője. A tábornok az ország közlekedési állapotát fogja tanulmányozni.

— A Német Párt tárgyalása a nemzetiségi középiskolák ügyében. Beogradból jelentik: Kraft dr., a Német Párt elnöke szombaton felkereste Trifunovics közoktatásügyi minisztert, akivel hosszabb tanácskozást folytatott a nemzetiségi középiskolák ügyében. Utána Pasics miniszterelnök is fogadta kihallgatáson Kraftot és — a »Pravda« jelentése szerint — megígérte, hogy a Német Párt kívánságait teljesíteni fogja.

— A Narodna Banka kormányzójának kitérítése. A »Bácsmegeyi Napló« szombati száma megemlékezett arról, hogy a király Weifert Györgyöt a Karagyorgyevics-csillag második. Weifert Györgyöt pedig a szent Száva rend első osztályával tüntette ki. Weifert amellett, hogy sörgyári érdekeltsége is van, kormányzója a Narodna Bankának s így a királyi kitérítés annaka jele, hogy a nemzeti bank pénzügyi politikáját a legfőbb állami hatalom helyesnek tartja.

— Susnyik klerikális képviselő tárgyalása a miniszterelnökkel. Beogradból jelentik: Pasics miniszterelnök szombaton fogadta dr. Susnyik klerikális képviselőt, akivel hosszabb tanácskozást folytatott.

— Kosztics sakkmeister szimultán-versenye Suboticián. Kosztics Branislav sakkmeister szombaton délután négy ellenféllel vak-simultán partikat játszott Palicson, amely alkalommal mind a négy játszmában győzött. Vasárnap délután fél háromkor Kosztics sakkmeister a Nemzeti Szálloda különtermében (volt Lloyd-helyiség) nyitott szimultánban versenyez a jelentkezőkkel. A subotici Sakk-kör kéri a versenyző résztvevőket, hogy sakkablakot vigyenek magukkal.

— A helyei uradalom új igazgatója. Beogradból jelentik: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a helyei uradalom új igazgatója Vilics Márkó volt radikális képviselő, a novisadi leánygimnázium igazgatója lesz.

— A Beneze-ügy epilógusa. Osijeckről jelentik: Mihajlovics batinafőszolgabíró, aki önkényesen átszolgált két baranyai menekült családot a magyar hatóságoknak, az államszolgálatból végleg elbocsátották és a bünvádi eljárást ellene folyamatba tették. Helyét Medakovics, eddigi dárdai kerületi főnök foglalta el.

— Harding elnök hajója összeütött egy torpedórombolóval. New-yorkból jelentik, hogy Harding elnök »Henderson« nevű hajója, amelyen az elnök utazott, összeütött egy torpedórombolóval, amelyet erősen megrongált. Emberéletben nem esett kár. Egy chicagói jelentés szerint ott összeesküvést fedeztek fel, amelynek célja Harding elnök meggyilkolása volt. Az összeesküvők orosz anarchisták.

— Vásárlási láz Budapesten. Budapestről jelentik: A drágaság halatlan iramban növekszik szinte óráról-órára. Vasárnapról kezdve a kenyér árát 80 százalékkal emelik, a cukor kilogrammonként 1500 koronával drágul. A zsir ára felszokott 9800 koronára, a marhahús kilója 7200 korona. Az emberek vásárlási láz vett erőt, az üzletek zsufolyva vannak. Egy férfiruháért már egy milliót kérnek.

— Tabakovics Dusán megvált a magyar devizaközponttól. Budapestről jelentik: Tabakovics Dusán, a magyar devizaközpont igazgatója, megvált a devizaközponttól. Tabakovics távozása a devizaközpontnál tervbe vett változásokkal van összefüggésben, téves tehát az a hír, hogy Tabakovics az S. H. S. királyságba költözik, ahol egyik pénzügyminiszter foglalt el vezető pozíciót.

— Egy pohár vízhez — határátlépési bizonyítvány. Az SHS—magyar határ Katymárnál Puhl József katymári lakos földjén húzódott keresztül. Maga a tanyaépület SHS területen volt, de a tanya kutja magyar területen maradt. A tanyabeliek csak határátlépési igazolvánnyal mehettek a kuthoz vizért. A napokban egy bizottság szállt ki a helyszínre és hosszas tárgyalás után Puhl József tanyáját és 130 hold földjét átcsatolták Magyarországhoz.

— Montenegroban aszfalttelepet találtak. Montenegroban Dulčignó környékén gazdag aszfaltbányát találtak. Az erdészeti és bányaminisztérium bizottságot küldött Dulčignóba, hogy az aszfalt minőségét megvizsgálják.

— Az esperantó világtalálkozó. A nürbergi esperantó világtalálkozást augusztus 2-án tartják meg. A zagrebi országos esperantó kongresszus július 28. és 29-én lesz és ezen a subotici esperantistákat Salamon Frigyes dr. fogja képviselni.

— Megszűnik az osijeki idegenbeszélő hivatal. Osijeki jelentés szerint az ottani idegenbeszélő hivatal, mely az idegentalálkozást tekintélyesen csökkentette, augusztus hó 1-től kezdve megszűntetik.

— Halálos balesetek munkaközben Bačko-Gradišten (Bácsföldvár) Stojsić Vuja szomszédjánál a buzáját segítette asztalra rakni. Munkaközben megcsúszott és oly szerencsétlenül esett le a földre, hogy néhány órai kintlódás után meghalt. — Berkovits Pál napszámos Madarason a veje tanyáján lévő kutat javította. A rozoga kut földje beomlott s Berkovicsot a családja szemelátára maga alá temette. Az öreg embert holtan ásták ki a föld alól. — Bačko-Gradišten Bellányi Katalin Pap Józsefné lábát munka közben a tarló megszurta és megfertőzte, minek következtében az asszony vérmérgezést kapott. A fiatal asszony kínos szenvedés után néhány napra meghalt.

— Egy párisi bank bérbe akarja venni a magyar államvasutakat. Budapestről jelentik: A „Tőzsdei Hírlap” értesülése szerint a „Banque Union Parisien”, amely szoros összeköttetésben áll több előkelő budapesti pénzintézettel, a Máv.-ot 80-100 évre bérbe akarja venni. A bank konkrét ajánlatot fog legközelebb benyújtani a magyar kormányának, amely szerint a nyereségből részesedne az államkincstár is.

— A budapesti szakszervezetek a drágaság ellen. Budapestről jelentik: A szakszervezetek szombaton foglalkoztak a drágaság és a munkabérek kérdésével. Kimerítő memorandumot készítettek, amit a jövő héten nyújtanak át Bethlen miniszterelnöknek.

— Tizenegyezer dinárt találtak. Pénteken a Suboticiáról Palics felé haladó egyik villamos kocsiiban a kalauz tizenegyezer dinárt talált. A pénzt fölvitte a rendőrségre, ahol tulajdonosa kellő igazolás után átveheti.

— A házirozsaság. Madarason Berta József 34 éves polgár biciklivel neki ment egy fának s orrán és homlokán zúzódásokat szenvedett. A sérült ember jó fekete házirozsával összeverta a fölrepedt bőrt. A házirozs azonban ezáltal nem használt, Berta vérmérgezést kapott s néhány nap múlva meghalt.

— A finom háziur. Madaraszról jelentik: Kovács Mihály madarasi gazda házában lakott Hofsrák János és felesége. A háztulajdonosnak valami összezdördülése volt a lakójával és dühében agyonverte Hofsrákét. A lakás perpatvar radikális elintézőjét letartóztatták.

— A bocsáriak ünnepe. A bocsári intelligencia Anna-napiját a régi jókedvvel és kedélyességgel ülte meg. Dr. Pajzs Aurél bocsári földbirtokos neje ünnepelte névnapját s ez alkalommal a bocsáriak kedélyes mulatságát rendezték a népszerű uraszonnyal tiszteletére.

— A német kommunisták nem tartják meg az antifascista napot. Berlinből jelentik: A német kormány erőlyes óvintézkedései és a nacionalisták ellenséges készülődései miatt a német birodalmi kommunisták párt lemondott a vasárnapra tervezett antifascista nap megtartásáról, mert a nacionalisták ellenséges hangulata miatt véres összeütközésektől lehetett tartani.

— Vilmos császár eladja Augusztina császárné ékszereit. Amsterdamból jelentik: Vilmos ex-császár elhatározta, hogy súlyos anyagi viszonyai miatt eladja Augusztina volt császárné ékszereit. Az eladásról egy hollandiai konzorciummal tárgyal a volt császár.

— Eljegyzés. Szombathy Etelka Pacesér. Heinz György Telecska, jegyesek.

— Marmorok professzor — segédorvos. Párisban a napokban meghalt Marmorok Sándor orvosprofesszor, akinek nevét a Marmorok-szérum felfedezése tette világhírűvé. Most, mikor az egész művelt világ sajtója megemlékezik Marmorok professzorról, nem lesz érdektelen megemlíteni, hogy a híres orvos tanár a világháború alatt mint póttartó orvos Novisadon szolgált, rang nélkül és nemcsak azt a tiszteletet és megbecsülést nélkülözötte, ami világhírűnek kijárt, hanem még azt sem engedték meg neki, hogy a tiszték által látogatott kórházakba járjon. Marmoroknek a háború kitörésekor már katedrája volt a Sorbonne-on s egy egészségügyi intézetet vezetett, noha osztrák állampolgár volt. A háború kitörésekor a franciák egy kerületi egészségügyi főnökségével akarták megbízni, Marmorok azonban kijelentette, hogy ő bár lelkes cionista, mégis osztráknak érzi és vallja magát s nem fogadta el az állást, hanem sok szenvedés után visszajött Ausztriába. Be is vonultatták, mint póttartó orvos Novisadra. Innen Temesvárra helyezték, ahol segédorvosi rangot kapott. Mint segédorvos szolgált az egész világháború alatt, a falusi felcsereket, meg tudatlan katonáorvosok ezredorvosi és törzsorvosi rangban parancsolgattak neki.

— Halálozás. Dr. Gänger Mór Jász-Nagykun-Szolnok vármegye nyug. t. főorvosa f. hó 25-én Esztergomban 84 éves korában elhunyt. A régi orvosi kar széles körben ismert és nagyrabecsült tagja volt. Dr. Galgóczi suboticiai hatóságai orvos édesapját gyászolja benne.

— Nem mind kutya, ami kolbász. Amióta Csernik István a palicsi kutyákat kolbásszá alakította át, azóta minden kolbász gyanús, aki él. Az emberek nemcsak a régi, elfogyasztott kolbászokra gondolnak keserves hascsikarások között, hanem ha a hentesboltban friss kolbászt látnak, akkor is körülnéznek, hogy a kolbász nem ugat-e? A hentesek panaszkodnak, hogy amióta Csernik működése nyilvánosságra jutott, azóta senki sem vásárol kolbászt, sőt a párisi s a szalámi is nyakukon marad. Sokkal inkább megbírták Csernik konkurenciáját, mint azt, hogy a rendőrség megszábadította őket ettől a konkurenciától és teleplezte, hogy kutyából is lesz kolbász. Pedig a kóbor kutyák nagyszáma bizonyosság arra, hogy nem minden kutya jut kolbászi sorba, sőt sirba. A kolbásszá avanszált kutyák aránylag kis részét teszik csak ki a kolbász-kontingensnek és így mindenkinek ajánlhatjuk, hogy nyugodt lélekkel térjen vissza a kolbászfogyasztáshoz. Elvégre nem mind kutya, ami kolbász. Viszont: ami kolbász, — az se kutya!

— Annabál. A suboticiai népkör választmánya elhatározta, hogy f. évi július 29-én vasrnap este fél kilenc órai kezdettel saját termeiben érkezhelyiségekben házépítési alap javára nagy Annabálat rendez. Belépőjegy személyenként 10 dinár. A zenét elsőrendű cigányzenekar szolgáltatja.

— Dr. Schmidt, bécsi és berlini tanulmányutjáról hazatért s rendelését ismét megkezdte. Pančevo, Starševa ulica 20.

— A Suboticiai Műpártoló Kör gyermekgardájának folyó hó 29-én d. e. 10 órakor lesz értekezlete, melyre ezúton hívja meg a gyermek tagokat. Téma: A gyermeknap és a rokkantnap gyermekelőadások megbeszélése.

— Orvosi hír. Dr. Müller Mátyás orvos Novi-Vrbason tanulmányutjáról visszatért és rendelését ismét bel-, nő-, bőr- és nemibetegeknek a megszokott időben. Quarz-Diathermia-kezelések; Röntgen.

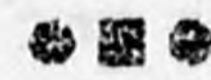
— A »Keszérő mésohaték», melyet a Műpártoló Kör 26-án este jótélt Palicson, úgy anyagilag és erkölcsileg szépen sikerült. A legközelebbi előadás aug. 4-én lesz, mely alkalommal színpadra kerül »Falu rosza».

— Sirkő porcellánfényképek készit »Kultura Műintézet Osijek». Képviselők minden lözségben nagy fizetéssel felvételnek.

— Bérmozgalmat akarnak kezdeni a vasutasok. Beogradból jelentik: Az államvasuti alkalmazottak között nagy elégedetlenséget keltett az, hogy a vasutas pragmatikát nem tárgyalta le a parlament a nyári szünet megkezdése előtt. Egyes vasutas szervek akciót akarnak indítani helyzetük sürgős megjavítása érdekében és így vasutas bérmozgalmat fenyegeti az országot. Ezek az akciók szükségessé tették azt, hogy a közlekedésügyi minisztérium komünikét adjon ki, a vasutasok megnyugtására. A komüniké szerint a vasutas pragmatikát a törvényhozó bizottság szekciójára már elfogadta, de a nyári szünet miatt csak szeptemberben kerül a plénum elé. A vasutasok azonban nem fognak hátrányt szenvedni a többi állami tisztviselővel szemben, mert a tisztviselő törvény is csak október elsején lép életbe és addig a vasutaspragmatika is tető alá kerül.

— A szerb tanfolyam beiratási idejének meghosszabbítása. A szerb tanfolyamra való beiratás idejét augusztus hó 5-ig (vasárnapig) meghosszabbították. A tanítás augusztus 6-án, (hétfőn) kezdődik, a főgimnáziumban, földszint balra, második ajtó. Beiratások ideje délután 5 órától este 8 óráig, kezdők és haladók részére.

KÖZGAZDASÁG

— Nem adják el a buzát. Másszor ilyenkor már nagy az élenkség a gabonakereskedelemben. Vagonok százai szállították a malmokba az új buzát. Az idén feltűnően lanya a gabona-üzlet. A novisadi tőzsden például alig tíz-husz vagon áru cserél gazdát. Az üzlet lanyhaságának oka az, hogy a termelők vonakodnak eladni az árut. A buza ára ugyan felel van a 350 dináron, ami igen magas ár, a gazdák közül azonban csak az ad el buzát, aki nagyon rá van szorulva a pénzre. A többi elvermeli, vagy beraktározza. A gazdák most, hogy a dinár esik, szívesebben tartanak otthon buzát, mint pénzt. Miúthogy földvásárlásra nincs alkalom, a földműves gazdaembernek pénzre sincs szüksége. Az, hogy ilyen csekély a gabonaforgalom, csak növeli az amugy is katasztrófális pénzhányt. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy az állam nem számol azzal, hogy gabonát nem adnak el, s nincs pénz, hanem éppen most hajtja be gőzerővel az adóhátralékokat, akkor a közel napokban még teljesebb pénzhányra kell számítani.

— Európa gabonatermése. Az eddigi jelentések szerint az 1923-ik évi gabonatermés az S. H. S. királyságban, Magyarországon és Cseh-Szlovákiában igen kielégítő. Románia legtöbb vidékén rossz a termés, csak a bánáti részen jó közepes. Amerikában a gabona termés eredménye jó közepes.

— Tilos külföldi gyártmányu gyufát árusítani. A pénzügyminiszter még 1920. év december 16-án kiadott rendeletével megtiltotta külföldi gyártmányu gyufa behozatalát, mert a belföldön működő öt gyufagyár teljesen kielégíti a belföldi gyufaszükségletet. Ennek ellenére még mindig van külföldi gyártmányu gyufa forgalomban. A hivatalos lap mai száma közli az állami egyedúrtság főigazgatóságának rendeletét, hogy a dohány kis- és nagyárudákban, valamint egyéb kereskedésekben még esetleg raktáron levő külföldi gyártmányu gyufakészletet folyó év végéig ki kell árusítani, mert az ezen

időn túl raktárukon talált külföldi gyártmányu gyufát csempészárunk fogják tekinteni.

— Új kötszergyár Jugoszláviában. Rógóta érzet szükségét elégit ki egy új subotici vállalkozás. Most kezdte meg üzemét a »Hygiea» kötszergyár. A gyár helyiségei Badaricseva (volt Asztalos-utca) 6. szám alatt vannak. Ez az elhelyezés az a szakértelem, amellyel a gyárat vezetik, biztosítja a »Hygiea» gyártmányok abszolút tiszta és steril voltát. A gyár mindenféle gyógyvattát és kötszereket állit elő, s betegápolási cikkeket tart raktáron. Ezeket a cikkeket eddig külföldről kellett importálni. A Hygiea lehetővé teszi, hogy mindazt, amire orvosoknak, gyógyszerészeknek, drogériáknak, kórházaknak és betegsegélyző pénztáraknak szükségük van, jutányosan és elsőrendű minőségben beszerezhessek. Remélhető, hogy a »Hygiea» gyártmányok rövidesen az egész országban ismertté válnak.

— A »Sava» általános biztosító társaság közgyűlése. A »Sava» általános biztosító társaság Zagrebban f. hó 21-én tartotta meg elnökének Dr. Sverljuga Stankonak vezetése mellett első rendes közgyűlését. Az intézet igazgatóságának jelentése megállapítja, hogy ezen társaság rendkívül kielégítő módon fejlődik s az elért eredmény következtében a hazai intézetek között első helyen áll, a szakmájabeli társaságok között pedig vezető szerepet nyert. A társaság, mely az összes ágazatbeli biztosítások lebonyolításával foglalkozik, az 1921—22 kettős üzleti évben díj és illeték fejében K 1000.000.000.— felüli bevételt állapít meg; ellenben ugyanazon idő alatt kárakért K 26.000.000.— fizetett ki. Az alapítási és folyó kezelési költségek teljes leírása után a »Sava» K 4.638.718.— nyereséget mutat fel. Osztalék címén részvényenként 10%-ot azaz Din. 16.— (K 64.—) fizet a társaság.

— Az igazgatósági tanácsot a következő tagokkal egészítették ki: Mompurgo Eugard, Dr. Vrbanić Milan, Bosnjak Kamillo, a felügyelőbizottságot Leibenfrost R., Tudić, Dr. Gleva, Benčić St. és Gvozdanović Artur urakkal.

— A társaság vojvodinai igazgatóságát Subotican az Eskontna i Pučka Banka D. D. képviseli.

TŐZSDE

— Novisadi terménytőzsde. július 28-án. Irányzat lanyha, forgalom élénk. Összesen 62 vagon kelt el. Árak: buza, szerbiai 350 dinár, bácskai 357.50 dinár, tenzeri 285 dinár, teljes kassza 280 dinár, deflekt 187.50 dinár, liszt 0-ás 6 szerémi 610 dinár, új 0-ás 595 dinár, zab 6 bácskai 312.50 dinár, korpapapírzsákban 150 dinár.

— Beograd, július 28. A tőzsde a szombati szünet miatt zárva volt. A magánforgalomban következő jegyzések voltak. London 440—439.50, Páris 5.70—5.65, Genf 17.20—17.15, Milano 4.20—4.19, Prága 2.8650—2.85, Berlin 0.0095, Bécs 0.1350, Budapest 0.40, Newyork 96—95.50.

— Zürich, július 28. Zárilai: Berlin 0005 (0.0007), Newyork 560.25 (558.50), London 25.72 (25.68), Páris 33.0250 (33.10), Milano 24.55 (24.55), Prága 16.45 (16.45), Budapest 0.03 (0.03), Beograd 5.85 (5.85), Bukarest 2.85 (2.85), Szófia 5.20 (5.20), Varsó 0.0038 (0.0038), Bécs 0.007871 (0.007870).

— Budapest, július 28. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Berlin 4—4.40, Bécs: Osztrák korona 27.90—29.60, Newyork: Dollár 19864—20364, London 00886—92885, Milano: Lira 8.66—9,—, Prága: Szokol 590—610.

— Értéktőzsde. A bankközi forgalomban kevés üzlet volt. Az irányzat szilárd. Áru nem került a piacra. Kötések törvények: Osztrák Hitel 205000—210000, Magyar Hitel 476000—485000, Kereskedelmi Bank 900000, Földhitelbank 300—305000, Salgó 600000—610000, Köszén 1,925.000—1,975.000.

NYILTTÉR.

Felhívás!

A bánati cukorrépatermelők érdekeinek megfelelő képviselete és védelme céljából szükségesnek tartjuk a **Bánati Cukorrépatermelők Szövetségét** megalkotni. Ennek felhívjuk az összes cukorrépatermelőket, hogy az alakuló gyűlésen, mely Veliki Bečkerekben **augusztus 5-én, vasárnap** délelőtt 9 órakor, a becskerekli kaszinó nagytermében lesz megtartva: okvetlenül jelenjenek meg. Aki tehát azt akarja, hogy repája már az idén lényegesen kedvezőbbben váltassék be, el ne maradjon a gyűlésről!

Az egybehívók.
5678

ÉRTESETÉS.

Értesitem a n. é. közönséget **ruha- és fehérnemű szalont nyitottam.** A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem **Sofija Haas** Subotica, Senoe (Bern) n. 9. Ugyanitt tanulóleányok felvételnek.

Meghívó.

„Törökvis“ Fogyasztási és Termelő Szövetkezet igazgatósága Suboticán 1923. évi augusztus hó 19-én, vasárnap d. e. fél 10 órakor a Munkás Otthonban megtartandó **évi rendes közgyűlésére** részvényeseit tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
 2. Az 1922-23. évi mérleg, nyereség- és veszteségszámla előterjesztése.
 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése.
 4. Igazgatóság, választmány és felügyelőbizottság választása.
 5. Esetleges indítványok.
 6. Két jegyzőkönyvhitelítő választása.
- (Indítványok az alapszabályok 14. § 6. pontja értelmében 10 részvényes aláírásával a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az igazgatósághoz betérjesztendő.)
Mérleg számla 1922-23. V a g y o n : Pénztárkézslet 938'04 din. Árúkézslet 12.329'15 din. Allami bónok 1295'— din. Opšta Priv. Banka 32'75 din. Veszteség 1921-22 35.063'— din. Összesen 49.657'94 din. — T e h e r : Készpénztőke 23.980'91 din. Betétek 25.677'03 din. Összesen 49.657'94 din.
Veszteség és nyereség számla 1922-23. V e s z t e s é g : Fizetésekért 17.220'— din. Házbér és adó 3418'79 din. Összesen 20.638'79 din. Nyereség : Árúszámlától 20.638'79 din. Összesen 20.638'79 din.
Subotica, 1923. július hó.
Pénztárnok: Musin Remija s.k. Igazgatóság: Szekulics Jakab s.k. Szabó Ferenc s.k. Rövid Dezső s.k. Rizsányi József s.k. Mátics Lajos s.k. Franciszkovics Agoston s.k. Felügyelőbizottság: Szalma Károly s.k. Halasy András s.k. Váci András s.k.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget, t. vendégeimet és jó ismerőseimet értesíteni, hogy **borbély- és fodrász üzletemet** **Vilsonova ul. Nojcsék házba** helyeztem át.

Uj üzletemet a modern hyenia minden követelményének megfelelőleg rendeztem be, úgy hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhettek. — A n. é. közönség becses pártfogását kérem

Tisztelettel **Szkala István**
5629

Értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. öröltetőink és üzletfeleink tudomására, hogy gőzmalmunkat a legujabb gépekkel tökéletesítve

augusztus hó 10-én

helyezzük üzembe. Mint a multban, úgy most is minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy a t. öröltetőink és üzletfeleink legteljesebb megelégedését érdemljük ki, miért is kérjük szíves további pártfogásukat és maradtunk

kiváló tisztelettel

Kohán Vince & Comp.
gőzmalom

Subotica, Senčanski-put 85.
5472

F. hó 26-án megvettem a Freund és Fischmann Bácspetrovoszelői malmát, miért is felhívok mindenkit, hogy esetleges követelését 8 napon belül jelentse be nálam, mert azon túl semmifele követelést nem veszek tudomásul.

Bácspetrovoszelő, 1923. július 26.

Freund Adolf

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő.

LEVELEZÉS

Melyik urt leány volna hajlandó jobbmodu urt fiatal megismerkedni, nő-sülés nincs kizárva Fényképes leveleket a kiadóba kér **»Örök hűség«** jelgére. 5623

31 éves, intelligens, jó megjelenésű és kedélyű beográdi nagyvállalkozó nő-sülés céljából ezton óhajit ismeretséget köni. Figyelembe jöhetnek nemzetiségi és vallási különbség nélkül 19-24 éves jó családból való intelligens leányok, akik 300-400.000 dinár értékű készpénz vagy vagyonnal rendelkeznek. **»Jó és boldog parti«** jelgével ellátott (később fényképváltás feltétlen diszkrécio mellett) teljes névaláírásu levelek e lan kiadóhivatalába küldendők. 5577

Nő-sülni óhajit jómegjelenésű fiatal iparos. Teljes című levelek fényképpel ellátva kéretnek **»Hozomány feltétel«** jelgére a kiadóba. 5689

FOGLALKOZÁS

Tejipari üzemezető, okl. nős, intelligens, vaj- és sajtmeister, több évi külföldi gyakorlattal, állást keres, esetleg már meglévő vagy ujonnan alakítandó üzemnél. Leveleket **»Tejgazdaság«** jelgére a kiadóba küldjék. 5598

Papucsos-segéd, női munkás, állandó munkára felvétetik. Uttasy Antal, Bajmok. 5595

Papirkereskedősegédet keresek azonnali vagy későbbi belépésre. Barbics I. könyv- és papirkereskedő. Džombolj. 5576

Sörkihordót, ki a helyi keresmárosoknál jól be van vezetve, felveszek. Cim a kiadóban. 5566

Pintér pincemestert egy személyben keresek milőbbi belépésre. Cim a kiadóban. 5565

Tanonc fizetéssel felvétetik. Sok Lajos aranyművos, VI. Vukovičeva-utlica 41. 5557

Drogerista segéd

ki több éves gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal bír, felvétetik. — Ajánlatokat **»Drogeria«** jelgén a kiadóba kérek. 5551

Kertész kerestetik Balog Lina virágkerteszetébe, Subotica. 5547

Állást keres elsörendű praktikus szerelő fömolnár, a malom nagysága nem dominál; nyelvismert német, magyar, horvát. Megkeresések lbitsits Antal, Bezdán 5662

Ápolónő több évi gyakorlattal állást keres. Cim: Ujházi Julia Senta. 5668

Intelligens árva leány ajánlkozik urt családhoz gyermekek mellé vagy magányos urt nőhöz tár-salkodónőnek, ki a házvezetésben támasza lenne. Pohb Gizella, Bočar. 5669

Órássegéd azonnali belépésre kerestetik. Huberth Izidor, Ada. 5714

Éves kertész nagyobb gazdaságba kerestetik. — Cim: dr Vojnich, Bačka-Topola. 5422

Munkásleányok, kik már dobozgyárban dolgoztak, felvételnek. Sudarevičeva-utlica 84. 5707

Ügyes, megbízható kifutófiu kerestetik gabonaüzletbe. Előnyben részesül, aki az államnyelvet bírja. Cim a kiadóban. 5677

Fűszerelő, első vállalatoknál volt alkalmazva, malomszerelést, javítást vállal, sikszitabeállítás, alakítást, önállóan tervez. Cim: Fortuna hirdetési vállalat Subotica. 1507

Papucsos-segéd, női munkára felvétetik Fizetés 10 dinárig. Takács Menyhért, Bács-Feldvarac. 5686

Irodai teendőkben jártas gyors- és gépirónót keresünk. Ajánlatokat **»Gyár-vállalat«** jelgére a kiadóba kérünk. 5568

Kerestetik egy takarító azonnali belépésre. Jelentkezni Liika-mozi épület II. emelet, Orient-film.

Idősebb nevelőnő francia nyelvtudással ügyes zongorista, azonnalra állást keres. Cim a kiadóban. 5690

Utlevéllügyben kérvényeket megírni és utlevéllügyben bármily eljárást a legmegbízhatóbban lebonyolít Malusev tudakozódó-iroda Subotica. 5702

48 éves főgépész hosszabb gyakorlattal keres főgépész állást. Megkereséseket **»Szakember«** jelige alatt a kiadóba kér. 5671

Gazda, kinek hosszabb gyakorlata van, október elsejére belépésre kerestetik. Kiss Lajos, Zobnatica-pusztá, Bačka-Topola

Fényképész, jó referenciákkal rendelkező, ügyes fényképész, utazónak ajánlkozik. Cim: Bittner Károly Zemun, Prilas 32. 5638

Raktárnoknö gyakorlattal, pontos munkaerő, felvétetik. Ajánlatok **»Meg-bízható«** jelgére a kiadóba. 5612

Irodai gyakorlattal kis-asszony, ki a német nyelvet tudja, felvétetik a Bélygyárban. 5611

Szerb, német levelező irodakisasszonyt keresünk. Gépirásban jártas előnyben részesül. Ajánlatok **»Szorgalmas«** jelige alatt **»Publik«** hirdető irodába kéretnek. Strossmayerova ul. 8.

Asztalosok részére gépmunkát készít Brača Spitzer faúrügyár. 5588

Intelligentes Mädchen, Israeliin, 24 Jahre alt, Beamtin, fesche, schlanke Erscheinung, brunett, bekommt halbes Haus im Werte von 125,000 Dinar mit Wohnung und Geschäftslokal, möchte sich verheiraten, mit intelligenten, israelitischen Herrn von 26 bis 30 Jahren. Gewerbetreibenden bevorzugt. — Nichtanonime Schreiben sind unter **»Uhrmacher«** an die Administration des Blattes zu richten. 5594

NYILTTÉR.

Értesítjük a t. vevőinket, hogy üzletünket Zrinski trg. 23. sz. alól **Karadžičeva ulica 14. szám alá** — (Báránköz Heiduska és Hermann mellett) helyeztük át.

Salver és Glück

kötött, szövött- és rövidáru nagykereskedők.

5642

Nagyobb iparvállalat azonnali belépésre keres **német-magyar gyors és gépirónót** valamint irodai munkálatokban teljesen jártas **komptoiristát.**

A szerb nyelv lehetőleg tökéletes ismerete mindkét esetben megkívántatik. Bizonyítvány-másolatokkal és referenciákkal felszerelt ajánlatok a fizetési igény megjelölésével **»Szorgalmas«** jelige alatt e lap kiadóhivatalához küldendők. 5713

Értesítés.

Van szerencsénk t. vevőinket értesíteni, hogy **textilárunagykereskedésünket** a volt Eskontna Banka helyiségeibe **Zmaj Jovan trg 3. szám alá** helyeztük át.

Uj helyiségünk nagysága folytán lehetővé vált raktáraink tetemes kibővítése.

Egyidejűleg értesítjük t. vevőinket, hogy az őszi szezonárak javarésze már raktárra érkezett.

Tisztelettel **Brača Fränkl.**

5650

Eladót

aki a férfiszabó és konfekció szakmában teljesen jártas és a szerb-magyar nyelvet bírja,

felvesz

5620

KRAMER ANTAL és TÁRSA SUBOTICA

ÉRTESETÉS

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy **Aleksandrova ulica 6. szám** alatt (Dimitrievics-ház, I. emelet) **fényképészeti műtermet** nyitottam.

Kérem a n. é. közönség nagybecsű pártfogását. Tisztelettel

Fenyvesy Gyula
fényképész

5709

Hirdetmény.

Alulírott megvettem Krausz Rózának a Subotica I. kör, Jelašičeva ulica 3. szám alatti (kis kápolna mellett) fűszerüzletét, ezért né-táni hitelezőit felszólítom, hogy követelésüket nálam 5 nap alatt jelentsék be, mert ezen határidő eltelte után bejelentett követelést nem veszem figyelembe.

Subotica, 1923. július 28.

Fischer Izidor

VII. Cara Lazara ul. 28. sz.

FÖLDBÉRBEADÁS.

Közhirre teszem, hogy néhai Nikolić Vladimir örökösei egy, esetleg két gazdasági évre haszonbérbe adják a sentai határban fekvő 198 kat. hold kiterjedésű ingatlanukat.

A nyilvános árverés folyó évi **augusztus hó 5. napján délelőtti 8 órakor** lesz megtartva **Csantavér község** jegyzői irodájában.

Az egész birtok öt tagban lesz bérbeadva. Árverésen résztvenni óhajtók kötelesek az árverés megkezdésékor 10% óvadékot letenni.

Egyéb árverési feltételek megtudhatók alulírottnál Noviszádon, Csantavér község jegyzői hivatalában és Sentán a Központi Hitelintézet ottani fiókjánál.

Novisad, 1923. évi július hó 25.

Dr. Nikolić Branko
kir. közjegyző.

5637

tek hurcolni az egyes helyekre, ahol állítólag kegyetlenkedtem, hogy szembesítsenek. Baja, Pécs, Kalocsa, Dunapataj, Abony, Budapest mind egy-egy stációja volt szenvedéseimnek. A szembesítések azonban eredménytelenek maradtak. Sehol sem bizonyult a vád igaznak, a legtöbb helyen nem is ismertek.

— Budapestről Pécsre kísérték vissza és itt sikerült megszöknöm. Napokig bujdosom, míg végre vasárnap hajnalban sikerült jugszláv területre jutnom.

— Hajdinák még Pécsen van letartóztatásban. Családtagiainkat Batinán tették hajóra és egyenest Budapestre szállították.

A hivatalos vizsgálat különben Mihajlovics batinai főszolgabíró ellen befejeződött, melynek eredményeképpen a főbíró állásától felfüggesztették és előzetes letartóztatásba helyezték. A vizsgálat állítólag kiderítette, hogy Mihajlovics önkényes eljárásának indító rugója az a 2 millió magyar korona, mely Hajdinák fejére volt kítűzve.

CIRKUSZ

A kosztpénz

»Hálaistennek már Subotícán is divatba jött a kosztpénz. Lehet miről viccelni.«

1. Ellesett párbeszéd.

— és valóban komoly a dolog? Megnősültél anélkül, hogy legjobb barátodat értesítettél volna. Ez igazán nem szép tőled.

— Tudod, nagyon hirtelen jött az egész. Mikor a kosztpénz itt is divatba jött és felment heti három százalékra, elhatároztam, hogy megnősülök.

— Kaptam a feleségemmel ötvenezer dinár hozományt. Nem komoly pénz, ugy-e manapság. No de a feleségem se komoly feleség. Esküvő után beadtuk a válópórt kölcsönös undor cimen. A hozományt kosztba adtam. Négy hónap múlva lett belőle hetvenezer, nyolc hónap múlva százezer. Addig befejeződik a válópör és én visszaadom a hozományt. Marad ötvenezer dinár haszon.

— No és a feleséged mit szol ehhez?
— Ő eszelte ki a dolgot. Az árvaszék kezelte a pénzt és csak úgy kaphatta kézhez, ha férjhez megy. Az ötvenezer dinár nyereség felét át kell adnom neki. Kiuzsoráz barátom, mert az övé volt a tipp. Őn kinlódok kérlek és kereselek, hogy ő megduplázhassa a vagyonát. Megérdemelné, hogy komolyan elvegyem feleségül....

2. Egy ezredináros naplója.

Julius 20-án. Ma kora délelőtt a gazdám három kollegámmal együtt kiragadott a pénztárcájából és haragosan így szólt:

— Nem fogtok itt télenül heverni. Majd kosztba adlak benneteket.

Nagyon megijedtem, mert egyik barátunk, aki a múlt napokban egy hétig kosztba volt adva és ezalatt egy robusz 20 dinárosnak adott életet, nagyon panaszkodott. Mialatt ezen gondolkodtam gazdám átadott egy sötét tintetű urnak, aki »wei pro hundred« kitalással bezárt a szekrényébe. Pár perc múlva átvett új gazdámól egy kövér úr, aki azt hangoztatta, hogy 2½ perccel minden tételt átvesz. Másnap ő is tovább adott, most már a hatodik helyen vagyok öt perccel. Sok futkosás után megszorodtunk 150 dinárral. Őseink békében egy év alatt mutattak fel öt perccent szaporulatot, de aki olyan termékeny volt, hogy kilenc perccent szaporodott, azt lefoglalták bűnjelnek és a gazdáját lecsukták. Mi, az új generáció hetenként szaporodunk öt perccenttel. Mi szolgáljuk igazán a többtermelés ügyét.

3. Részlet két levélből.

Töredék egy gondos apa leveléből. Kelt 1913. július 20.

.... a dolgok hálaistennek rendben vannak. A kis pénzem beadtam egy subotícai bankba, ahol majd lassacskán gyarapodik, a fut pedig kosztba adtam egy igen kitűnő családhoz, amelyről nagyszerű információkat kaptam. Remélem, hogy karácsonyra észben és tudásban meggyarapodva fogjuk fiunkat keblünkre ölelni.

Töredék egy gondos apa leveléből. Kelt 1923. július 20.

Viharos események előtt a magyar belpolitika

Bethlen párbajozni fog — A megvesztegetett képviselők ügye Miniszterek kurzusellenes beszédei

Budapestről jelentik: A politikai élet középpontjában gróf Bethlen István miniszterelnök és Prónay Pál alezredes lovagias afférja áll. Bármennyire is valószínűtlennek látszott eleinte, hogy az ország aktív miniszterelnöke fegyveres elégtételt akarjon venni magának egy sértésért, — a törvény tudvalevően tiltja és büncselekménynek minősíti a párbajt s a miniszterelnöknek nem lehet feladata, hogy példát szolgáltatson a törvények áthágására — ma már mégis kétségtelen, hogy Bethlen gróf erre szánta rá magát. Az egységespártban hivatkoznak arra, hogy annak idején Tisza is vívott párbajt, mint aktív miniszterelnök, Bethlen gróf pedig szívesen követi mindenben Tisza példáját. A miniszterelnök gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter és gróf Bánffy Miklós volt külügyminiszter útján provokáltatta Prónay Pált, akinek Láng Mihály báró az egyik megbízottja. Bánffy sürgős elutazása miatt, helyette a miniszterelnök mást fog megbízni. A megbízottak hétfőn este ültek össze tanácskozára.

Az egykori különítményi parancsnok kijelentette az újságírók előtt, — akik érdeklődtek nála, hogy milyen becsületsszóra tett ígéretét nem tartotta meg Bethlen? — hogy erre vonatkozólag nem nyilatkozhatik. Beavatott helyen azonban úgy tudják, hogy ez ügy előzményei visszanyulnak 1921 júniusáig, a mikor Prónay Pált büntetésből felmentették zászlóaljának vezetésétől Kornhauser Mihály nevű zsidó kereskedő jogtalan letartóztatása és megzsarolása miatt. Bethlen akkor állítólag írásban tett ígéretet Prónaynak, hogy a felmentés csak ideiglenes és négy hónap múlva visszahelyezik őt különítményének élére, ezt az ígéretét azonban — mint-hogy Prónay a közbejött Habsburg-puccs alkalmával kétszínűen viselkedett — nem tartotta meg. A lovagias affér elébe politikai körökben igen nagy érdeklődéssel tekintenek, amennyiben Prónay és Bethlen között párbaj fog lefolyni.

Mentőakció Ulain érdekében

A nemzetgyűlés kedden tárgyalja az igazságügyi bizottság jelentését, amely javasolja, hogy Ulain Ferenc ellen a nemzetgyűlés becsületének súlyos megsértése miatt bünvádi eljárást indítsanak. Kedden a szélső jobboldal egész arzenáljával Ulain támogatására fog sietni. Legelőször is, mint föltétlenül beavatott helyről értesülünk, Ulain hívei föl fogják szólítani dr. Karafiáth Jenőt, a nemzetgyűlés háznapját, hogy tegye le a Ház asztalára azokat a leveleket, amelyek a részvényiörlajánlásokkal kapcsolatban bírtokába jutottak. Ezek a levelek, szerintük, magasrangú állami tisztviselőknek szólnak és tartalmuk állítólag az, hogy az illető bank a kedvezményes részvényeket a címzeteknek megvásárolta, illetve átengedte, azokat el is adta és a differenciát folyószámlájuk javára írta.

Ulainék az egész részvényügyről úgy akarják a figyelmet elterelni, hogy egy sokkal nagyobb szabású teleplezésre készülnék. Főképpen Huszár Károlyt akarják támadni és mint mondják, tisztázni akarják a Tisza-bünpörnek összes eddig ismeretlen részleteit, elsősorban pedig Huszár Károly szerepét ebben a bűnygyben. Mindenesetre viharos ülése

.... a dolgok hálaistennek rendben vannak. A fiamat beadtam egy subotícai bankba, ahol üzleti érteke lassacskán gyarapodik, a kis pénzem pedig kosztba adtam egy igen előkelő családnak, amelyetől megfelelő mennyiségű értékpapírokat kaptam garanciául. Remélem, hogy karácsonyra meggyarapodva fogjuk pénzünket keblünkre ölelni.

Stella.

lesz kedden a magyar nemzetgyűlésnek.

»Az országot nem lehet félbolondokra rábízni«

A kormánypart ceglédi népgyűlésén, amelyet az ébredők Lendvai (Léhnér) István fajvédő képviselőjelölt érdekében és vezetésével megzavartak, Nagy Emil és Vass József miniszterek feltűnően liberális-izű kijelentéseket hangoztattak. Nagy Emil igazságügyminiszter főként Lendvai-Lehnert-et támadta és a többek közt a következőket mondotta:

— Engem most akar Lendvai ur kitanítani, hogy mi a keresztény politika. Én már keresztény politikát csináltam, katolikus nagygyűlésen fölszóltam akkor, amikor ő még a bölcsőben sem volt. Az én véleményem szerint a kereszténységnek nem lehet 50—60 vagy tán 1000 év mulasztásait máról-holnapra helyrehozni. Én nem abban látom a keresztény politikát, hogy zsidót a zsidót, mert ebből sokkal kevesebb hasznot csinálunk az országnak, mint amilyen kárt okozunk magunknak szerte az egész világon. Hogy minket oly kevesen támogatnak, abban nagy része van annak a hangos antiszemitizmusnak. Én nem abban látom a keresztény politikát, hogy a zsidót elkergessük és helyébe üljünk. Ez kommunista recept! A keresztény politika alatt a keresztények összefogását értem, produktív alapon. Mi eddig csak lármasztunk, kiabáltunk. Egy gyár alapításával többet teszünk az ország érdekében, mint ezer cikkel, szónoklattal.

A gyűlés után tartott vacsorán az igazságügyminiszter pohárköszöntőt mondott, amelyben Lendvai-Lehnert Istvánról, mint »exaltált, tulfitott emberről« magyarul: »félbolondról« emlékezett meg és hangsúlyozta, hogy »az országot nem lehet félbolondokra rábízni«.

Vass József népjóléti miniszter, aki nemrégiben még maga is a szélső antiszemiták közé tartozott, szintén az intranzigens elemek ellen beszélt. Kijelentette, hogy »a kereszténység gondolatával is lehet rombolni« és »akinek az emberek szétválasztása a célja, annak kezében a keresztény gondolat destruktív.«

A ceglédi ellenzéki jelölt programbeszéde

A függetlenségipárt jelöltje, Póthy Vilmos vasárnap délután tartotta programbeszédét Cegléden. Minthogy ezen a gyűlésen több ezer főnyi tömeg vett részt, az ébredők meg sem kísérelték a rend megzavarását.

Eskütt leviziteit Nagyatádnál

Politikai körökben sokat beszélnek arról, hogy Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter volt személyi titkára, Eskütt Lajos, aki a földművelésügyi minisztérium panamaügyéből kifolyólag hosszú ideig le volt tartóztatva Nagyatádtól vejevel együtt, néhány nappal ezelőtt megjelent a parlament folyosóján és Nagyatádtól kereste. A miniszter, amikor megtudta, hogy milyen ilusztris látogató keresi, személyesen lelépett a háznapjál hivatalba és intézkedett, hogy Esküttet kivessék a parlament épületéből.

A panamista titkár látogatása összefügg azzal, hogy az igazságügyminiszter utasítására az ügyészség soronkivül el akarja készíteni érdemleges határozatát az évek óta húzódó ügyben,

Az Osztrák-Magyar Bank utolsó közgyűlése

Botránytól tartanak a végső felszámolási aktusnál

A haldokló Osztrák-Magyar Bank július 27-én tartja utolsó közgyűlést, vagy amint a közgyűlési meghívó mondja: »részvényeseinek teljes ülését«, amely — értesülésünk szerint — ugyancsak nem lesz sima lefolyású és minden jel szerint botrányba fog fulladni. A közgyűlésen ugyanis a szokásos jelentések és sablonos napirendi tárgyalásokon kívül elő fogják terjeszteni azt a javaslatot, amelyet a bankot felszámoló biztosok »a részvényeseknek átengedő tárgyi javakra vonatkozólag« tenni fognak, s amellyel a részvényesek nagy többsége egyáltalában nincsen megelégedve. A liquidátorok javaslatát hosszas tárgyalások előzték meg, amelyeket a bank vezetősége a részvényesekkel folytatott, ezek a tárgyalások azonban olyan nagy ellentéteket idéztek elő a tárgyaló felek között, hogy abba is maradtak s most a bank vezetősége az előzetes megegyezés nélkül terjeszti elő javaslatát.

Arról van szó, hogy az Osztrák-Magyar Bank részvényesei, a bank megszűnése alkalmából, milyen kárpótlást kapjanak részvényeik fejében? A javaslat szerint, amely a közgyűlés elé kerül, egy-egy részvényt 365.000 osztrák koronával váltanak meg, vagy négy részvény fejében adnak egy-egy részvényt az új osztrák Nemzeti Bank részvényei közül. A részvényesek ezzel szemben 500.000 osztrák koronát kívánnak, vagy pedig azt követelik, hogy az osztrák kormány adjon nekik koncessziót, egy új bank alakítására. A részvényesek azzal érvelnek, hogy részvényeik a békekében 1800 aranykoronát értek s a bank most 25—28 aranykoronával akarja őket kielégíteni. Ismerni akarják a bank ügymenetét is, amely, mielőtt az intézet tisztán osztrák vezetés alá került és elszakadt Magyarországtól, a legmélyebb titok. A részvényesek arra gyanakodnak, hogy az Osztrák-Magyar Bank az utolsó évben részese volt a devizaközpont jövedelmének és ezt a nagy bevételt eltikolja előttük. A részvényesek mindezek alapján, vagy nagyobb részvényárat követelnek, vagy pedig engedélyt arra, hogy önálló bankot alapítsanak, amelynek részvényei fölött az elővétel jogot elsősorban az Osztrák-Magyar Bank régi részvényesei gyakorolhatják. A közgyűlésen, amely elé a bécsi gazdasági körök nagy érdeklődéssel tekintenek, éles támadásban lesz része néhány, a magyar gazdasági élet élén álló kapacitásnak is.

Község iskola nélkül

Ahol analfabétákat nevelnek

A baranyai szomorú állapotokról gyakran esik szó. Ugy látszik nem lehet kimeríteni azoknak a vizsásokoknak a sorozatát, amely az országnak ebben a mostohán kezelt részében nap-nap után tapasztalható.

Arra, hogy az illetékes hatóságok mennyire törődnek a baranyai közállapotokkal, jellemző Kő baranyai község iskolájának esete. A község tanítója, Knittel Jakab több mint egy év óta betegszabadságon van és a falu iskolája azóta zárva van. Az egész elmúlt tanévben nem volt tanítás Kő községben és a tankötelesek egy kerek esztendőt elvesztettek.

A virágzó baranyai község lakossága most kíváncsian várja, hogy az új iskolaévben mi a szándékuk a tanügyi hatóságoknak Kő község iskolájával, vajjon fognak-e gondoskodni arról, hogy a tanítás újból megkezdődjék, vagy pedig analfabétákat akarnak nevelni ebben a szerencsétlen baranyai magyar faluban.

A palicsi kolbászgyár

„Hogy a kutyáról ne is beszéljünk“

Amikor Jerome K. Jerome, kitűnő humoros regényének »Hogy a kutyáról ne is beszéljünk« alcimét adta, nem gondolt arra, hogy ez az alcim egykor még aktuálisá válik Palicson, amióta ugyanis a suboticei rendőrség leleplezte a palicsi kutyamészárszékét, azóta Subotica és Palicson észrevehetően — és érthetően — csökkent a kolbászfogyasztás. Az emberek undorral tekintenek a hentesüzletek kirakataira, ahonnan szép rózsaszín kolbászrudak mosolyognak kifelé, a hentesek rémült kétségbeeséssel kínálják jégszekrényükben hűsülő árúkat és habár készek esküvel is bizonyítani, hogy nyári szalámi-kollekciójuk valódi disznó- és marhahusból készült, ma ugyiszlóván — a kutyának sem kell. Palicson nagy visszatetszést kelt a kolbász nevének még csak az említése is és amikor a *Bacsmegyei Napló* hírül vitte a kutyakolbász-gyár kispár körét meghaladó működését, némi rosszullet is volt tapasztalható az egyébként edzett idegekkel rendelkező furdóvendégek körében.

A rendőrség hétfőn tovább folytatta a nyomozást és a letartóztatott kolbászgyáros kihallgatását, amelynek folyamán újabb érdekes részletek derültek ki a speciális üzem működéséről.

A letört egzisztencia

Csernik István, a kutyamészárszék tulajdonosa ezelőtt három hónappal nyitotta meg kolbászgyárát a palicsi szőlők 190. szám alatt lakásán. Évekkel ezelőtt tekintélyes, jómódu ember volt, a Schetz-sörgyárnak volt a suboticei bízományosa és így több suboticei nagykereskedővel állott szoros üzleti összeköttetésben. A Halasi-uton nagy háza volt, ahol a sörraktár is állott. Több alkalmazottal dolgozott, akik saját kocsijain vitték szét a városban a Schetz-féle sört. Cserniknek van egy leánya és egy fia. A leány férjhez ment egy vasutashoz, aki arra használta fel a szoros rokon köteléket, hogy *apósdtól állandóan pénzt vasaljon ki*. Csernik lassanként tönkre ment, a fiatal pár költségei folytán, megvált a sörraktártól, eladta házát és amikor semmije sem maradt, kiköltözött a palicsi szőlőkbe, ahol családjával egy kis viskóban húzta meg magát. Veje, amikor a család a Halasi-uti portáról lezúllott a szőlőközti viskóba, elhagyta feleségét és azóta nyoma veszett. Cserniket vagyona elvesztése beteggé tette, küzdött a nyomorral és a szinte elviselhetetlen helyzetet betetőzte még leánya betegsége is, akinek kezelésére nem tudott elég pénzt szerezni.

Cserniknek izlett a kutyahus

A nyomorba került család *hetekig nem evett húst*. Egy alkalommal Csernik elhatározta, hogy húst szerez és *leszurta házörző kutyáját*, amit részint megsütöttek, részint kolbászt csináltak belőle. Nagyon izlett neki a kolbász, *ekkor jött arra a gondolatra, hogy kutyahusból másoknak is gyártsanak kolbászt*. Összevásárolt néhány kutyát, ledölte, húsát feldolgozta és elvitte üzletekbe eladni. Az árú kapós volt, mert olcsóbb volt sokkal, mint a disznóhúsból készült kolbász és így csakhamar *virágzó vállalatá vált a kolbászgyártás*.

A kutyamészárszék »letörte az árakat«

Körülbelül két héttel ezelőtt Karakasvics Gábor rendőrfőkapitány erélyes akcióit indított az árak letörésére. Ebben az akcióban *tevékeny részt vett ki Csernik István is*, aki bizonyítékokat gyártott — kutyahusból — a hentesek ellen — azt bizonyította, hogy *ő sokkal olcsóbban tudja árulni a kolbászt*.

— Nem dolgozom én nagy haszonra — mondotta vevőinek — nem akarok én palotát szerezni, mint a többi szakértársam. Én tudom adni tizennyolc dinárért is kilóját, a többi is tudná, ha akarná.

A vevők igazat adtak neki és vették a kolbászt. Az utóbbi időben Palicson *jóformán csak Csernik-féle gyártmányt*

lehetett kapni. Több suboticei étteremnek is egyetlen szállítója volt.

Beszélgetés a kolbászgyárossal

A kolbászgyárost hétfőn délelőtt hallgatta ki a suboticei rendőrség. Kihallgatás közben *Miladinovics Szlobodán főkapitány-helyettes engedélyt adott arra, hogy a gyárüzemről némi felvilágosítást kérjünk Csernik Istvántól*. Kérdésünkre épp oly nyugodtan válaszol, mint a rendőrfőkapitánynak, nem érti, hogy *lehet ebből az ügyből, olyan nagy dolgot csinálni*.

Arra a kérdésünkre, hogy *hogyan dolgozta fel a kutyákat*, elmondta, hogy elvágta a nyakukat, lenyuzta bőrfüket, a csontokat és a fejet elégette, a húst pedig feldolgozta.

— Mit csinált a nyelvekkel?

— Először arra gondoltam, hogy *fel-füstölöm, mint a marhanyelveket szokás, de rájöttem, hogy nem érdemes vele vesződni*.

— Hány kutyát dolgozott fel? — Kérdeztük tovább.

— *Harmincnyolcat* — felelte. — *Tíz dindért vásároltam darabonként*.

— Volt-e valami terve az üzem fejlesztésére.

— *Ki akartam bővíteni a telepet, de féltem, hogy rájönnek, azért inkább csak kiesinyben csináltam*. Így is szépen jövedelmezett.

A jegyzőkönyvvezető rosszul lett

Azután Csernik jegyzőkönyvbe mon-

HIREK

•••

— **Nem emelik fel a képviselők napidijait.** Beogradból jelentik: A radikális Klub hétfőn délután ülést tartott amelyen a képviselők napidijak felemeléséről tanácskoztak. A képviselők napidijának felemeléséről szóló javaslatot hosszabb vita után elvetették. Este ismét ülést tartott a párt, amelyen a községi választások előkészítéséről és a parlament munkájáról tanácskoztak.

— **A Munkásdalárda Lányi-hangversenye.** Vasárnap este tartja meg a suboticei munkásdalárda a palicsi Vigadó nagytermében Lányi hangversenyét, amelyen a nagy zeneköltő legszébb kórusait fogja előadni. A hangverseny iránt méltán nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert csak kivételes esetben nyílik alkalom arra, hogy a zene-értő közönség a karzene szépségeiben gyönyörködhesse. A hangverseny egész jövedelmét a Lányi emlékalap javára fordítják. Jegyek 20 és 10 dináros árban Heumann Mór könyvkereskedésében, a Munkás-Otthonban és a palicsi Vigadó trafikjában kaphatók.

— **Vajdasági magyar írók almanachja.** Állandóan panaszkodunk amiatt, hogy vajdasági magyar irodalom nincs, a vajdasági magyar írók nem juthatnak szóhoz s a magyar olvasókban kívül az érdeklődés utolsó melege is, mert nincs, ami szítsa. A vajdasági magyarságnak nincs szépirodalmi folyóirata, vajdasági íróktól alig jelenik meg könyv, az itt megszülető magyar gondolatnak nincs nyilvánossága s már-már attól kell tartani, hogy ebbe a némaságba belefulad minden tehetség, minden gondolat, minden segítő akarás. Ezt az ijesztő némaságot akarja most megtörni az a vállalkozás, mely az itt élő magyar írók almanachjával fog a közönség elé lépni. A vajdasági magyar írók almanachja helyet fog adni minden vajdasági magyar számára s így seregszemléje és gyűjtőhelye lesz az itt élő s elkallódásra ítélte magyar tehetségeknek. A tervek szerint az almanach karácsony előtt jelennek meg. A szerkesztés munkáját *Dette János és Radó Imre végzik*.

— **Megnyílt a baptista világszövetség kongresszusa.** Stockholmból jelentik: Stockholmban vasárnap megnyílt a baptista világszövetség kongresszusa, amelyen huszonegy ország baptista egyházai kétszázötven kiküldöttel képviseltették magukat.

dotta, hogy kiknek adott el kolbászt. Elmondta, hogy állandó vevői voltak Palicson a Gyelmis-féle vendéglő, a Kol-lárék-étterme, egy husáros bodé, a városban több kereskedés és vendéglő.

— *Tölem vett kolbászt a Trumbicse-va-uccán levő Németh-féle vendéglő is...*

A jegyzőkönyvvezető erre hirtelen el-sápadt, *kidűllesztette szemét, lecsapta a tollat és kirohant a szobából*. A kihallgatást vezető kapitány értelmetlenül bámult utána, majd kiküldte a szolgát, hogy nézze meg mi történt vele.

— *A Németh vendéglőben szokott étkezni* — jelentem alásan — *és tegnapelőtt kolbászt vacsorázott, az irnok ur*. — mondta a visszatérő szolga.

Kutyakolbászgyártás — kihágás

Az ügyben az a legérdekesebb, hogy a rendőrség nem tudja, hogyan is járjon el a kolbászgyárossal szemben. Az eset a jogászörököt is élénken foglalkoztatja, mert a B. T. K. nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, hogy mire kell büntetni, aki kutyából készít kolbászt. Mindenesetre közegészségügyi kihágást követett el azzal, hogy a telepére elfelejtette kitenni a táblát: *kutya mészárszék* és elfelejtette bejelenteni az állat-egészségügyi hatóságnál a »vágást« és így nem tudták ellenőrizni egészségügyi szempontból, hogy — egészséges kutyákat vág-e. Mondja is Csernik eleget, hogy nem panaszkodhatnak az emberek. Legfeljebb a kutyák....

— **Országos tanító kongresszus Ljubljánában.** A Jugoszláviai Tanítók Egyesülete augusztus 5., 6. és 7-ikén országos kongresszust tartanak Ljubljánában. A kongresszuson a suboticei tanfelügyelőségi kerületből ötven tanító vesz részt. Horvátországból ötezren jelentettek be a kongresszusra részvételüket.

— **Görögország újabb puccs előtt?** Párisból jelentik: Athéni jelentés szerint egész Görögországban ismét forradalmi megmozdulások észlelhetők katonai vezetéssel. *Pangolos* tábornok megkísérelte ugyan az újabb mozgalom elfojtását, azonban eredmény nélkül. Hadzikirialos tábornok a flottával még mindig Kréta mellett horgonyozik, azonban egyelőre bizonytalan, hogy milyen tervei vannak. Még nem látni tisztán, hogy a legközelebbi hetek mit hoznak, az is bizonytalan, hogy a monarchisták vagy a köztársaságiak vannak-e a tengeri haderőben többségben, azonban minden jel arra mutat, hogy *Görögország újabb puccs küszöbén van*.

— **Megalakult a nyugdíjasok egyesülete.** Novisadról jelentik: A nyugdíjasok egyesülete hétfőn tartotta alakuló gyűlését, amelyen megválasztották az elnökséget. A gyűlés után küldöttség kereste fel Szlepecevic Milan főispánt, akit fölkértek, hogy karolja föl a nyugdíjasok ügyét. A főispán megígérte, hogy mindent megtesz a nyugdíjasok érdekében.

— **Kávéházi pánik a villamosvezeték miatt.** Hétfőn este tizenegy órakor a suboticei Városi kávéház terraszán ülő többszáz főnyi közönség körében nagy riadalom tört ki a meglazult villamosvezeték miatt. Egy arra haladó villamoskocsi áramfogója beleakadt a vezetékbe, mire ez erős rezgéssel felcsapódott, a kipattanó szikrák megrémítették a kávéházi vendégeket, akik attól is tartottak, hogy a fölöttük függő vezeték *leszakad*. A többszáz ember ijedt kiáltással próbált menekülni, asztalokon, székeken, egymáson keresztül. Poharakat, tányérokat, tálcákat, márványasztalokat törték össze a pánikban és egymást lökdösték fel az emberek, — közben néhány nőnek a kizárkódás is el-tűnt. Negyed óránál tovább tartott, míg a nyugalom helyreállt és husz-három vendég visszamerészkedett a terraszra. A többiek hazamentek, a kávéházban pedig a főpincéz az eltört edények romjain, az elfelejtett cehkeket siratva emlegette a villamos-társaság fel- és leme-nőágu hozzátartozóit...

— **Kossuth Lajos Tivadar holtteste Budapest.** Budapestről jelentik: Kossuth Lajos Tivadar holtteste hétfőn délelőtt érkezett Budapestre. A diszes ravatalt a keleti pályaudvar udvari várótermében állították fel, amelynek falait fekete drapériával vontak be. A koporsón a Milanói Magyar Egyesület hatalmas nemzetiszínű koszoruját helyezték el. A koporsót felbontották és megállapították, hogy a holttest, a melyet az elhalálozáskor bebalzsamoztak, még meglehetősen sértetlen állapotban van. A holttest azonosságát Pallay Sándor, Kossuth Ferenc volt titkára agnoszkálta, azután új koporsóba tették át. A felravatalozás kedden történik meg, csütörtökön pedig a holttestet ünnepélyesen örök nyugovóra helyezik a Kossuth-mauzóleumban.

— **Novisad pereini fogja az államkincstárt.** Novisadról jelentik: Stefanovics Zsarkó dr. polgármester szombaton Beogradba utazott, hogy a pénzügyminisztériumban megsürgesse a tiz százalékos adórészesedés kiízetését, amely összeg körülbelül ötmillió dinárt tesz ki. A pénzügyminisztériumban kijelentették, hogy az adórészesesedés ügyében legközelebbi rendeletet adnak ki, amely szerint a tiz százalékos adórészesesedés meg fognak szünni és még a hátralékokat sem fogják kifizetni a városoknak. Novisad most pert indít az államkincstár ellen a tiz százalékos adórészesesedés behajtása iránt.

— **Orosz-román jegyzékváltás.** Varsói jelentés Románia és a szovjetkormány között jegyzékváltás volt a legutóbbi napokban, amely alkalommal mindkét kormány panaszt emelt a kölcsönös határcidensek miatt. A román jegyzék azt a javaslatot tartalmazza, hogy a további ellentétek elkerülése céljából mindkétkormány bizzaegyvegyes bizottságra a további intézkedések megtételét. A szovjetkormány elfogadta ezt a javaslatot és a bizottság összeállításának helyét és időpontját most fogják megállapítani.

Kutyából nem lesz . . .

Hési halált halt egy közmondás, Erről szól szomorú dalom ma. Mert, ha kolbász lehet kutyából, Miért ne lehetne szalonna?

SKIZ.

— **A lipcsei törvényszék elnöke segítette elő Erhardt szökését.** Berlinből jelentik: Az emberi jogok német ligája fölszólította a lipcsei főügyészt, hogy emeljen vádat az állami törvényszék elnöke, Schmidt ellen, mert alapos a gyanu, hogy ő segítette elő Erhardt kapitány szökését.

— **A bajai polgármester párbaja.** Mint Bajáról jelentik, Vojnics Ferenc dr. bajai polgármester a napokban kardpárbajt vívott dr. Kiss György ügyvéddel, Baja volt polgármesterével. A párbaj Vojnics Ferenc könnyebb sérülésével végződött.

— **A villám felgyújtott egy házat Staribecsen.** Staribecseről jelentik: A legutóbbi viharok alkalmával a villám becsapott Nagy Gyula Ádám Tiszaparti házába és fölgyújtotta. A ház teljesen leégett.

— **A jánosalmi rablógyilkosság főtárgyalása.** Bajáról jelentik: A múlt év decemberében történt, hogy kőborcigányok meggyilkolták és kirabolták Jánosalmán Barna János jánosalmi földművest és feleségét. A gyilkosokat a rendőrség csak hosszas hajsza után tudta elfogni a Tiszántul. Az elfogott öt cigány közül a négy főbűnös meghalt a börtönben még ítélet előtt. Az életben maradt *Kolompár Ferenc* felett a napokban hoztak ítéletet. A bíróság a vádlottat három évi főtönrre ítélte.

LEGUJABB

Sulyos vádak az igazságügyminiszter ellen

Az igazságügyminiszter és belügyminiszter állása megingott Pasic miniszterelnök erélyes fellépést jelent be Radics ellen

Lapzártakor jelentik Beogradból: A radikális párt hétfő esti ülésén, amely tizenegy óra után ért véget, olyan események játszódtak le, amelyek döntő fontossággal bírnak a belpolitikaiak a közel jövőben történő kialakulására.

A klubülésen először a kisebb jelentőségű ügyekről volt szó, majd áttértek az egyes miniszteri tárcák ügyeinek tárgyalására.

Az igazságügyminisztérium működésének bírálatánál sulyos vádak hangzottak el Markovics Lázár igazságügyminiszter ellen és a radikális párt több tagja azt állította, hogy a miniszter számos székvesztés-ügy elintézésénél saját személyes hasznát vette tekintetbe.

Amiről a felszólalók szerint már mindent elnyitlan beszélnek. Azt követelték tehát, hogy a miniszter találjon módot ezeknek a vádaknak hivatalos formában való megcáfolására, mert a gyanu nemcsak a minisztert, hanem a radikális pártot is éri. Ha azonban a megfelelő cáfolat nem volna lehetséges, úgy követelik az igazságügyminiszternek a kormányból való kúrpését.

A külügyi reszort tárgyalásánál minden oldalról hevesen támadták Vuicsics belügyminisztert akinek főleg azt vetették szemére hogy ingadozó politikát folytat. A belügyminiszter nem válaszolt a támadásokra, hanem

erős felindulásában elhagyta az ülést.

— **Eltűnt egy háromszázhetven ezer koronás pénzeslevél.** Kumanovából jelentik: A kumanovói postahivatalnál a napokban eltűnt egy háromszázhetven ezer koronás pénzeslevél. A rendőrség megindította a nyomozást és eddig több postatisztviselőt letartóztattak.

— **A cselédeány büne.** Nagy Ilona husz éves szubotici cselédeányt a szubotici rendőrség magzatelhajtás miatt letartóztatta. Ugyancsak letartóztatták Balázs Piros és Elek Katica szülésznőket, akik a tiltott műtétnél segítettek. Mindhármukat átadják az ügyészségnek.

Aki jól akar mutatni és sokat nevetni, az nézze meg a keserű mézeshetek című énekes bohózatot, melyet 26-án este a Müpartolók Köre Palicson ad elő. Belépőjegyek 10 és 12 dinárért kapható a 17-es szobában Palicson.

Vadász Pál mérnök irodáját Agina ulica 5. sz. házba helyezte át. (Régi posta mögött.) Vállal épületek tervezését és földméréseket.

Megjelent a Révai nagy lexikon 15-ik kötete s eredeti kiadól áron beszerezhető az Athenaeum könyvterjesztő-vállalatnál Suboticán.

Amerikai iradabutor, nagy raktár, Krausz Edénél, Novisad.

Reményi fotóművész kiállít a novisadi iparkiallításnál

(*) **Rotá Olga kozmetikai intézetében** Kr. Alexandrova-ulica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcberhámiasztás, alkalmasan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítésű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkendők stb. 2804

ugy, hogy a belügyminisztérium működéséről megindult vitát nem lehetett befejezni.

A vita olyan heves volt, hogy Pasic miniszterelnök kénytelen volt személyesen beavatkozni és hosszabb expozét adni a belpolitikai helyzetről.

A miniszterelnök kifejtette, hogy a belpolitikai helyzet megromlásának kizárólag Radics az oka, mert ki akarta játszani a kormánnyal kötött megegyezést. Radics nem közölte az alkotmány megváltoztatásának módjára vonatkozó kívánságait és azt mondta, hogy továbbra is fern kell tartani az eddigi helyzetet.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy éppen Radics magatartása miatt a kormánynak és a radikális pártoknak szigorúan az alkotmány alapján kell állnia,

meg kell tehát alkotni és végre kell hajtani mindazokat a törvényeket, amelyek az alkotmány előír. Mivel pedig Radics nem mutatott jóakaratot a megegyezésre.

vele szemben a törvények értelmében fog a kormány eljárni

és semmiféle különösebb tekintettel nem lesz iránta.

A hétfő esti ülésen ezután semmiféle pozitív határozatot nem hoztak, hanem a vita folytatását a keddi klubülésre tűzték ki.

Beavatottak szerint a támadások miatt mindkét miniszter a közel napokban benyújtja lemondását.

SPORT

O. S. K. V.-Staribecsei Sokol 4:0. Barátságos. A novisadi csapat fölényes játékkal győzte le a staribecsei csapatot. A gólokat Sević és Szaraz rúgták.

N. A. K.—Zimonyi Spárta 3:0. Barátságos. A N. A. K. szép játékokat produkált. A zimonyiak gyöngén játszottak.

Bartha megverte Fröhlichet. A M. A. F. C. nemzetközi uszóversenyének másnapján — vasárnap — Bartha az N. S. C. fiatal hátúszója 100 méteren 1 p. 18 mp.-es idővel megverte Fröhlichet, a világhírű német bajnokot. A vegyes stafétában pedig Sipoš győzte le a világbajnok Rademachert. Részletes eredmények. 100—150—50 m. staféta. 1. M. A. F. C. 2. N. S. C. 100 méteres hátúszás. 1. Bartha N. S. C. 1 p. 18 mp. 2. Fröhlich (Magdeburg). 3. Hlavacek. Bartha egy méterrel győz. 400 m. 1. Eperjessy M. A. F. C. 5. p. 56 mp. 2. Belikó N. S. C. 6 p. 15 mp. 4×50 m. vegyes staféta. 1. M. A. F. C. (Sipoš, Virányi, Kenyeri II, Beleznyai). 2. Kombinált (Rademacher, Holba, Fejér, Háy). Sipoš 34 mp idővel fél méterrel verte Rademachert.

Ausztria atlétikai bajnokságai. Az osztrák atlétikai bajnokságért kiírt versenyt vasárnap rendezték meg Bécsben. A verseny eredményei közzepesek. 100 m. Rauch MAF 11.1; 200 m. Lederer WAC 22.4 mp; 400 m. Schemzer 52.1 mp. 2. Swatonek. 800 m. 1. Friebe (Graz) 2 p. 00.8 mp. 1500 m. 1. Friebe (Graz) 4 p. 10.7 mp. 5000 m. 1. Brunnsen (Hertha) 16 p. 00.9 mp. Magasugrás. 1. Vetter-

mann 175. Távolugrás. 1. Weillheim 650 cm. Súlydobás. Jánossy 11.24 m. Diszkoszvetés. Schwartzinger 36.00 m. 4×100 staféta WAC 44.2 mp.

Külföldi futballeredmények. Komotan: DFC—Komotan 3:1 (1:0). A komotani csapat vértanulán szépen tartotta magát. Lemberg: Kispesti AC—Pogon 1:1 (0:0). A magyar csapat fáradtan játszott. Prága: Viktoraj Ziskov—Malostranski 7:3, Kolin—Sieben 3:1.

A temesvári Unirea két játékos az M. T. K.-ban. A temesvári Unirea Suboticán is jólismert két játékos, Weetzer és Chambré, a budapesti Törekvés volt játékosai, — mint Budapestről jelentik — elhagyták Romániát és Magyarországra — Budapestre — költöztek át. A két jóképességű játékos, mint hírlik, az M. T. K.-ba lép, amelynek jelenleg nagy szüksége van csatárookra. Az őszi szezonban — amennyiben a M. L. Sz. nem lép közbe — már játszanak is a bajnokcsapatban.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, július 23-án. Irányzat lanyha, forgalom csekély. 42 vagon árú kelt el. Obuza zimonyi paritás 415 dinár, ujbuza bácskai 375 dinár, tengeri bácskai 295 dinár. Liszt 0-ás 642.50 dinár, 2-es 592.50 dinár, 6-os 470—475 dinár, 7-es 420 dinár. Arpa új 312.50 dinár, zab bácskai 312.50 dinár, szerémségi 320 dinár, repce 687.50 dinár.

Beograd, július 23. Zárlat: London 433—432.75, Páris 556—555, Newyork 94—93.50, Prága 284—283.50, Szaloniki 255—240, Genf 1666, Róma—Milano 408.50—408, Berlin 0.02650—0.026, Bécs 0.13235—0.1320, Bukarest 48.25—48, Szófia 87, Budapest 0.95—0.90, Amsterdam 37.50—37.

Zagreb, július 23. Zárlat: London 433—434, Páris 560—555, Newyork 94.50—94, Genf 1680—1670.50, Milano 412.50—411, Prága 283.75—283, Berlin 0.028—0.026.50, Bécs 0.1330—0.1320, Bukarest 49.50—48.50, Budapes 0.85—0.65, Varsó 0.0085—0.007.

Zürich, július 23. Zárlat: Berlin 0.0016, Budapest 0.0055, Newyork 561, Milano 2450, Prága 1690, Bécs 000795, Varsó 00037, Szófia 5.60, Bukarest 2.95, Beograd 6.—, London 2582, Páris 3327½.

Budapest, július 23. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Devizák: London 47160—49160, Newyork 10250—10750, Milano 448—482, Páris 607—641, Prága 308—328, Belgrad 108—112, Bécs 14.40—16.10, Varsó 7—8.40, Berlin 3.50—4.50. Valuták: Angol font 47360—49360, Dollár 10300—10800, Lira 448—482, Francia frank 612—646, Cseh korona 308—328, Dinár 108—112, Osztrák korona 7—8.40, Német márka 4—5.40. Hétfőtől kezdve a külföldi utazásra és fideliésekre a devizák és valuták a mindenkori hivatalos árfolyammal ötven százalékkal magasabban adhatók ki.

Értéktőzsde. Viharos hossz volt minden piacon. A piacra kerülő minden árut megvették. Zárlati árfolyamok: Magyar Hitel 403000, Osztrák Hitel 194000, Salgó 490000, Rima 150000, Délivasut 118000, Államvasut 440000, Kohó 470000, Ganz-Danubius 8,300,000, Közszén 1,540,000, Papir 60000, Szlavónia 96000, Földhitelbank 250,000, Viktória malom 220000, Kereskedelmi bank 785 ezer, Beocsini 700000, Urlikányi 735000, Láng 135000, Lipták 19500, Schlick 99000, Brassói 300000, Zabolai 79000, Baróti 10250, Cukoripar 1,850,000, Klotild 110000, Temesi szesz 55000, Hungária mütárgya 235000, Angol-Magyar 86000, Leszámitoló 84000, Magyar-Cseh 20600, Nova 146000, Kronberger 23000, Közúti 31000, Csáky 39000, Izzó 380000, Viktória butor 13750, Uj ófa 240000, Malomsoky 13250.

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Fehér Ferenc horgosi kereskedő a „Bácsmegyei Napló” 1923. évi július hó 21-iki és 22-iki számaiban egy rosszul indult és mérges kis nyiltteret tett közzé, amelyben az én személyemmel foglalkozik. Erre csak az a megjegyzésem, hogy Fehér Ferenc üzletében megtartandó árverésről — egy korábbi hírlapi közlemény alapján — nemcsak én beszélgettem jóbarátaim és ismerőseim körében, hanem ez az árverés napokon keresztül szóbeszéd tárgyát képezte egész Horgos községben és így Fehér Ferenc joggal nyiltterezhetne az egész Horgos község ellen, nem pedig éppen egyedül én ellenem. Az nem igaz, hogy én Fehér Ferenc házáról híreszteltem az árverést. Ezt annál kevésbé tehettem, mert tudomásom szerint Fehér Ferencnek nincs is háza. Nyiltterének egyéb — különösen a „kenyérrigység”-re vonatkozó — neveltséges állításait a leghatározottabban visszautasítom. Ugyátszik, hogy Fehér ur csak önmagát jellemezte nyiltterének „alaptalan” és rágalomokkal teli kifejezéseivel.

Vass Jenő
kereskedő Horgos.

5567

Tek. Szerkesztőség!

A „Hírlap” folyó évi július hó 21-iki számában „Kinos affér a strandon” címen megjelent közleményre vonatkozólag kérem annak szíves közlését, hogy Bánó Zsigmond ellen a büntető feljelentést a járásbírósnál ügyvédem útján 5150/1923. K. szám alatt beadtam.

Tisztelettel:
Püspöky Gusztáv s. k.
nyug. vasúti állomás főnök.

5546

Értesítés.

Van szerencsém t. vevőimet és a n. é. közönséget értesíteni, hogy

polgári és egyenruha-szabóságomat

augusztus hó 1-én Aleksandrova ulica 6. szám (Dimitrijević házba) helyezem át.

Ugy mint eddig ezután is törekedni fogok szolid munka, elsőrendű anyag és izléses kivitel által a n. é. közönség szíves jóindulatát kiérdemelni.

Nagybecsű pártfogásukat kéri.

Tisztelettel
Djordje Krnajski
polgári és egyenruha-szabósága.

5529

ÁLLAMÜGYÉSZSÉG SUBOTICA

Hirdetmény.

A suboticaai államügyészségnél több foghazóri állás van üresedésben. Pályázók okmányaikkal az ügyészség vezetőjénél vagy a fogházgondnoknál jelentkezzenek.

Subotica, 1923. július 22.

Kosta Marušić
a suboticaai államügyészség vezetője

5500

Felhívom Önt!!

és mindazokat, kik szakszerűen megválasztott jó szövettől szép és elegáns ruhában akarnak járni, forduljanak bizalommal

FUTÓ TAMÁS

uriszabóságához Subotica, II. Munkova ul. 6., a nagy posta mögött 5-ik sarok. Mielőtt szövettet vásárolna, forduljon bizalommal felvilágosításért hozzám, hogy mely cég a legajánlatosabb. Hogy elsőrendű facon-áram olcsóságát igazoljam, itt közlöm azokat:

- Sima öltöny 420 Dinár
- Dívat „ 470 „
- Vászon „ 350 „
- 1 nadrág „ 100 „

5369

Csaknem 20 éves múltam a szabóipar terén garanciát nyújt a föltétlenül megbízható munkáért. — Egyidejűleg értesitem az érdekelteket, hogy a m. k. technológiai, vagy Mihájkovics-szisztéma szerinti szabásati tanfolyamomat aug. 10-én megkezdtem. Tándi 500 Dinár.

Egy használt, de jókarban levő
fedeles hintó
megvételre kerestetik.

Cim a kiadóban. 5550

ECETTELEPEM

Áthelyezése folytán értesitem a t. vevőimet, hogy ECET SZÖRSGÉLETŐKET csak az alant jegyzett helyen szerezhetik be

Kemény D. Dezső ecetgyára
Vojnovičeva ulica 5. (Pestköz)

Alkalmi vétel!

Nagy tétel
rövid- és kötöttárú
olcsó áron. 4733
Minden kereskedő személyesen meggyőződhetik.
M. A. KARIJO
rövid- és kötöttárú nagykereskedése Z. GRES Nikolićeva u. 7. az udvarban

A VAJDASÁG LEGRÉGIBB és LEGNAGYOBB
SZIJGYÁRTÓ- és NYERGES ÜZEME
ANDRÁSSY és FAZEKAS
SUBOTICA, TRUMBIĆEVA UL. (CSIRKEPIAC)

Szakszerű
tartós
munka.
Jutányos
árak

Jovan T. Janković Beograd,
Kralj Petar és Zmaja od Noćaja utcák sarkán.

Cérna:
200, 400, 500 és 1000 jardos tekerceken és gombolyagokban halászoknak, lenfonál cipészeknek gép- és kézimunkára fekete és barna, lenfonál nyergeseknek

Selyem fül:
10 és 20 m-től „Vulkano”, „Panter”, „Aida” védjeggyel skatulyákban, „Conea d'oro” fekete 20 m, „Bristol” 12/4, 12/5, 12/6, 22 m csomagokban

Tűző fonál:
„Esmeralda” és „Alba” 30-tól 90 számig. Selyemcérna fekete és fehér. Különböző zsebkezdők mint az ismert „Derna” védjeggyel, valamint az összes rövidárú. Eladás tucatonként, csomagonként, kilonként és lánként. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény! Konkurencia kizárva! Belföldre postacsomagokban! Minden kereskedőnek saját érdeke, hogy itt vásároljon! 5474

VALÓDI

BUDAIFÖLDET

azonnali szállításra waggontételekben és kisebb mennyiségben legolcsóbb árban ajánl

Sipos Sándor Subotica

I. Sokolska ulica 2—6.
Telefon 868.

Pénzes társ kerestetik

egy jól bevezetett gőz- és kézerőre berendezett cukorka-, csokoládé- és süteménygyárhoz. Esetleg eladó és vétel esetén a vevő az üzemet és lakást azonnal átveheti. — Cim a kiadóhivatalban.

Trifajli

darabos köszönet
minden mennyiséget Suboticáról azonnal szállít

VUKOVIĆ I DRUG SUBOTICA
Senčanski put, Sička ulica 9. — Telefon 4—50.

Aksentijević és Fixmann Beograd

hírlapterjesztő és hirdető vállalat, Skopljanska 18.
Telefon 22-22. Postafiók 176.
Folyószámla Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.

FORDITANAK:

mindennemű okmányokat bármely európai nyelvre.
Levelezés szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

IGNATZ KLEIN
SENTA (S. H. S.)

Cseh- és olaszországi textilárúk importja és gyári lerakata
Városház épület.
Telefon 38.

Mindennemű gyapju, pamut, len és juta-árúk.

SZABÓVATTA,

juta, fehér, szürke, fekete, tábla és rollniban.
PAPLANVATTA

Csak nagybani eladás!

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentaiput
Táviratcím: KENDERIPAR.
Telefon 190. Alapítva 1902.

PONYVA
ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lóokrócokat, tűzoltó és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat.
Zsineg, kötél és hevederek.

Magyarországon

levő tőkét
teljes szavatosság mellett gyümölcsözően elhelyezem.

Személyes megbeszélés Suboticán szerdáiig lehetséges. — Cim a kiadóban.

Üzemben levő 8 járatu
gőzmalom

nagy telekkel, lakóházzal és a szükséges mellékkeliségekkel jutányos áron

eladó

Bővebbet Novi-Sad, Pirosi-ut 109.

JUTAZSÁKOK

különböféle minőségben, használt szavatolt lyukmentes jó állapotban, minden mennyiségben előnyös áron kaphatók;
BRÜLLKENDERREZSVÉNYTÁRSASÁGNÁL
NOVISAD.

LEVELEZÉS
Házasságra lépnek teljesen független, vagyonos hölgyvel, vallás, nemzetiség, előélet és korra való tekintet nélkül. Teljes című fényképes ajánlatok »Vagyonos özvegy 35« jelzigére a kiadóba kéretnek. 5486

FOGLALKOZÁS
BŐRBUFORAIT
megtisztítja, megfesti, újja varázsolja Jelinek József Subotica, Paja Kujundzica-utca 4, Uri Kaszinóval szemben. 5522

Kifutóflut azonnali belépésre felveszek. Láng Béla rövidárúnykereskedő, Pašičeva-utca. 5523

Órásszédet keresek azonnali belépésre. Huberth Izidor ékszerész, Stari-Bečej. 5538

Fa-szobrász-segéd és tanonc rajz tehetséggel felvétetik. Jelinek József fa-szobrász Subotica, Paja Kujundzica-utca 4. 5520

Cimfestő-tanonc felvétetik fizetéssel Kohn cimfestőnél. 5514

Gépirónó otthoni munkát vállal saját gépén. Cim a kiadóban. 5504

Ügyes almolnár azonnali belépésre felvétetik. Erzsébet-malom, Beli-Monastir, Baranja. 5662

Gyakornoknak magyar és német nyelvben perfekt, érettségizett fiatalember felvétetik. Szerb nyelvet bírók előnyben. Ajánlatokat mindkét nyelven »In-terreklam d. d.« Zrinjski trg 2 »Állandó« jeligén továbbít. 5496

Drogerista segéd
ki több éves gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal bír, felvétetik. — Ajánlatokat »Drogeria« jeligén a kiadóba kérek. 5551

Mérlegképes könyvelő-levelező, magyar, német, szerb, pekiekt, önálló munkaerő, jugoszláv állampolgár, állását képességeinek megfelelően változtatni óhajtja. Szives érdeklődésre, amelyet »Perfekt könyvelő« jeligére kér, részletes ajánlattal szívesen szolgál. 5497

Irodai tendőkből jártas gyors- és gépirónót keresünk. Ajánlatokat »Gyár-vállalat« jeligére a kiadóba kérünk. 5568

Cukrászsegéd, elsőrangú munkás, azonnali belépésre, állást keres. Pincér-ügynökség, Agina-utca 2, Subotica. 5558

Kertész kerestetik Balog Lina virágkertetészetbe, Subotica 5547

Megbízható fiatal házaspár irodaszoigai vagy házmesteri állást keres. Ajánlatok Horgos 509. számra kéretnek. 5562

Golyóscsapágyjavítási Fellegi József Novisad, Laze Kostića-utca 28. 4910

Idősebb, feltétlen megbízható uriember raktárnoki vagy pénztárnoki állást keres. Esetleg biztosítékot is nyújt. Megkeresések Publik-Reklam vállalatához kéretnek, Strossmajerova-utca 8. 5436

Kárpitomunkák legszakszerűbben és legutányosabb áron készülnek Kovács Strikó Mihály kárpitos- és díszítőnél Subotica, Cara-Dušana-utca 5. 5209

Kádár-segéd, jó munkás, felvétetik állandó munkára. Schübler kádár, Feketi. 5377

Tanonc fizetéssel felvétetik. Sok Lajos aranyművos, VI. Vukovićeva-utca 41. 5557

NEMESITETT VETŐMAGBUZA
Székács-féle és bonfemier kisebb nagyobb tételekben 5498
ELADÓ
Čokai Vetőmagnemesítő R. T. Čoka, Bánát.

VÉTEL-ELADÁS
Egy angol bőrgarnitúra eladó. Bővebbet General Milojevića-utca 1. kapu alatt jobbra, vasutállomással szemben. 5270

80—100 lánkos birtokot épületekkel, felszereléssel, bácskai részen, Tiszához közel, megvételei keresek. Nagy B., Saján. 5421

Eladó 6 kapa szőlő a Maj-sai-uton, közel a város-hoz. Cim a kiadóban. 5507

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt
lakatos-műhelyt
nyitottam.
Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készítek. Legmodernabb kaszákat nyitók és javítok, valamint mindenféle gép- és motorjavítást vállalok és hegesztek. Szives pártfogást kér
Wachtler Mihály
Subotica, Zrinjski trg.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszleveg melléklendő.

Eladó 15 hold szőlő és szántóföld lakóházzal és melléképületekkel. Cim a kiadóban. 5519

Eladó cséplésre kész nyolcas cséplő, elevátor, tengelyek. Vadócz Károly, Topola. 5505

Már sokan meggyőződtek hogy friss főzelék féle zöldbab, borsó, burgonya, paradicsom és káposzta legolcsóbban Ilija Sági-nál
245 kapható
Subotica, Huspiac.

Három ablak, egy üveglátó eladó. Érdeklődni lehet Lengyel fényképész-nél. 5555

Palma
Ne az olcsó árra, hanem a minőségre ügyeljen, ha gummisarkot vásárol!
Kérje cipészétől kifejezetten a valódi »Palma« kacsuk sarkot és kacsuk talpat!

A pandevói
SZERB BANK
faoztályánál Kovinban
ELADÓ
több ezer darab elsőrendű távirda, telefon- és villanyvezetékekhez alkalmas
FENYŐ OSZLOP
mindenféle hosszúságban és vastagságban. Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható.

Eladó 47 lán szántóföld pacsér—subotici határon, Ungár-féle birtok mellett. Cim a kiadóban. 5563

8 HP Claiton-Schuthleworth magánjáró cséplő-garnitúra eladó. Cséplési üzemben megtekinthető a községben. Varga György Bačko-Petrovoselo 5561

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegfémet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D. Kula.

Építőmész minden mennyiségben, beočin portland-cement, száraz, rostált fa-szén szabadon és csomagolva kapható Révai Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica, Terezi-Adolfnál Subotica. — Telefon 551. 5095

Ostornyelek
minden mennyiségben kaphatók
subotici raktárból azonnali szállításra Ar-jegyzékkel szolgálhatok.
FEKETE GYULA SUBOTICA
Filip Bumiller prágai cég egyedüli képviselője S. K. S. területére.

HULLADÉKÉRT PÉNZT.
Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaré, ólom, horganyt, üntött vas-hulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028

Ritka alkalmi vétel! Suboticiától 1 1/2 óra vonaton, nagy községben, 30 év óta fennálló vegyeskereskedés és sajtgyár teljes berendezéssel, valóságos aranybánya, házzal együtt azonnal jutányosan eladó és beköltözhető. Bővebbet Löbl ügynök, Városház-kávéház, Subotica. 5560

Pallas nagy lexikon, 18 darab, teljes kötetre, olcsó áron eladó. Felvilágosítást ad az Athenaeum könyvterjesztő-vállalat, Subotica 5559

Cséplőgéptulajdonosok! Mindenféle alkatrészek és műszaki cikkek: gépszű, valamint gépolaj kgja 7,50 hengerolaj kgja 11, zsiradék kgja 6, benzin kgja 14 dinárért és feljebb kapható Földvári Béla St.-Bečej Kérjen árajánlatot 4160

Dívatos, modern előnyomdaberezés és legelőnyösebben és legolcsóbban kapható Bleier Márk első jugoszláviai előnyomdaberezésű gyárában, Senta, Vojvodina, 2189

Cantavér mozi teljes berendezéssel eladó. Érdeklődni lehet Dér Istvánnál, Cantavér. 5189

KÜLÖNFÉLE
Pallison, kintinó fekvésű villában, uri leány vagy magányos urhölgy teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 5521

Butorozott szoba augusztus elsejére kiadó. Cim a kiadóban. 5545

Harisnyát épességben, lábat szárazon tartja az »Ideál« betét. Gyógyszer-tárban és drogériában kapható. 5435

Magyarországon levő 10 lán földemet cicserelem Bácskában ingatlanért; köves országot mellett, állomáshoz két kilométer. Érdeklődni Subotica, Kara-dziceva-utca 10, Huberth-nál, az udvarban. 5548

Szodavizet szállítók bárkinél lakására már 5t üveget is gyári áron. Telefonáljon 532. »Johanna« szikvizgyár, Segedinski vinograd 106, teherpályaudvarnál. 5231

Határatu, jóforgalmu malom magtárakkal, épületekkel és külön 40 lán föld tanyával haszonbérbe kiadó. Zsámboki János, Starakanizsa. 5552

Láb-, kéz- és hónaljizadásnál egyedüli biztos szer a Reform-kenőcs. Hasonló nevű utanzatoktól óvakodni kell. Kapható illés-gyógytárban, a főpostával szemben. Visszontelárusítóknak nagy árkedvezmény.

Szeptől májfoltt három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Pili-krem és kölni-viz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógytárban, nagytemplom mellett. 2896

Zongorázik? Ne okozzon gondot önnek a kották beszerzése, rendelje egyenesen tőlünk, postafordultával bármint megkap. Mera vez zineműkereskedés, Timisoara Románia. Jegyzék ingyen. 1733

Kisebb vendéglőt keresek kimerésre vagy bére. Publik-Reklam Subotica, Strossmajerova 8. 5379

Hajhullás és korpaképződés megakadályozására kintinben bevált a Petrolin hajszesz. Hercl (volt Wachsmann) drogéria Subotica, Alexandrova-ut. 1. 444

Kákányi és trifall cséplőszemet vasuti raktorteleinkről azonnal szállítunk valamint prima búkkhasáb nagy tételekben »Ignis« tüzelőanyagkereskedésnél. Bleszák-telep 21. szám, Subotica.

BOROSHORDÓKAT
300—800 literig minden mennyiséget veszok. Árajánlatokat »JÓ HORDÓK« jeligére e lap kiadóba kérek. 5450

Utazó
kerestetik
a textli szakmából, Vojvodinában jól bevezetett, azonnali belépésre. — Kimerítő ajánlatok fizetési ígérekkel megjelölve GOLDSTEIN i GREBLICKI céghez ZAGREB Ilica 6. intézendők.

Famegmunkáló - gépeket
golyóscsapágyazással subotici raktárból jutányos áron azonnal szállít
JELINEK JÓZSEF
Subotica, Paja Kujundzica-utca 4

TEXTILIPAR M. SALGO OSIJEK
VIZMENTES PONYVAK KÖPENYEGEK ÉS DÍZONYOK ZSÁKOK ZSINEGEK LENÁRUK MINDEN CELRA PONYVAKI MINDEN MÉRŐGÉP 24 ÓRA ÁNT SZÁLLÍTÁS
MAKSO SALGO OSIJEK
Burgonyica, MAKSSALGO OSIJEK

